

AZ URNAK ÉLŐ, AZ URNAK MEG-IS
HALO

KERESZTYÉN EMBERNEK TÖKÉLLETES
BOLDOGSÁGA.

Mellyről-is

Midön amaz életében valóságos *magnanimitasok*-
kal ékeskedett Uri Férjfiúnak,

NÉHAI MÉLTÓSÁGOS SZÜLETETT LIBER BÁRO

ALVINTZI
GÁBOR

UR Ö NAGYSÁGÁNAK

Meghidegedett tetemei a' KOLO'SVÁRI *Refor-*
máta Eklésia Belső Farkas Uttzai Templomában,
Számára újjonnan ki nyittatott Temető Bóltban

Halotti nagy Frequentiával bé-tétetnének:

Rövideden befélgetett

VERESTOI GYÖRGY.

A' KOLO'SVÁRI Réf. Eklésia' egyik méltatlan Lelki
Tanítója.

Ezer Hét Száz Nyóltzvan-nyóltzadik Eftendőben, Junius-
nak 22-dik Napján.

KOLO'SVÁRA T T

Nyomt. A' RÉF. KOL. Betüivel 1789. *dik Eft.*

Ján. XIV. 19.

Én élek, ti-is éltek!

Jel. XIV, 13.

*Bóldogok a' halottak, a' kik az URban halnak-meg,
mert meg-nyugofnak az ő fáradságoktól!*

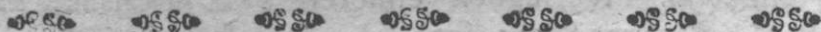

MAGYARÁZATRA FELVETT SZENT LETZKE.

ROM. XIV. 8.

*Ha élünk-is, az URnak élünk: ha meg-balunk-is, az
Urnak balunk-meg. Akár éljünk azért, akár meg-
baljunk, az URéi vagyunk!*

Ás fundamentumot senki nem vethet, azon ki-
vül, a' melly egyfër vettetett, melly a' JÉ-
'SUS KRISTUS: Hogy ha valaki épít e' fundamentumra,
aranyat, ezüstöt, drága köveket; fát, fénát, pozdorját;
mindennek munkája minémü legyen, a' tűz meg-próbálja.
Illyetén nevezetes szavait olvassuk ama' Kegyelem' vá-

laftott Edényének, a' Sz. Pálnak 1 Kór. III. 11-13. A' mellyeknek-is értelmek noha sokképen fáraftotta eleitől fogva a' Sz. I. Magyarázoknak elméjeket: én ugyan magam rézembről azokkal igen könnyen egyet értek, a' kik itt az *arany*nak, *ezüst*nek, és *drága kövek*nek nevezetek alatt értették azokat az idveségre el-múlhatatlanul szükséges és hasznos Igazságokat, *quibus stantibus stat, cadentibus cadit Ecclesia*, hogy egy tudós és Kegyes Férjfiúnak favaival éljek, a' mellyek a' mig a' magok valóságokban tisztán és igazán hirdettetnek, addig a' Kereftyén Vallásnak-is ditsősége fenn áll; de mikor azok el-romolnak, akkor a' Kereftyén Vallásnak-is ditsőséges méltósága el-enyézlik: A' *fáknak*, *fénáknak*, *pozdorjáknak* pedig nevezeteket magyarázták azokra a' magokban gondoltatván fáraz fikeretlen tudományokra: Kivált különösebben, a' mint azt előttem ugyan egy Tudós Sz. I. Magyarázó igen hitelessé tette, azokra a' 'Sidó Vallásbéli Tzerémoniákra, a' mellyek noha az Idvezítő Hitnek fundamentomát ugyan el-nem rontják; de azonban arra, hogy az Embernek értelmét az Idveségnek esméretére el-juttassák, fívet a' valóságos Szentségre fel-indítsák, teheretlenek; és arra a' végre semmit sem-is használnak: De a' mellyek iránt mikor még-is látná azt, ez a' Nagy Apostol, hogy az akkori időben élt Kereftyének egymás között a' Felebaráti Szeretetnek nem kevés megsértődésével versengenék: Innen, mint az ő URának követtségében hívséges lelki-esméretteljáró igaz Szólga, arra inti, serkengeti vala hát őket, hogy mindenek felett a' Vallásnak, az ISTENi Tízteletnek dólzában úgy jár-

nának, hogy amaz Idvesség egyetlen-egy *fundamento-mához*, a' KRISTUSHoz, olly' erőss és áthatatos hit-tel, szeretettel ragaszkodnának, hogy majdan midőn öf-tán *tűz által* az az, az ő réájok a' KRISTUS Nevéért bortsátandó kísérteteknek 's szenvedéseknek tüze által meg próbáltatnának, akkor az ő Hitében, Szeretetében áthatatosoknak találtnának! T. i. bizony ha a' KRIS-TUS követtségében járó Szolgáknak két kiváltképen való 's lélekben járó el-múlhatatlan Kötelességeik vagynak: Egyik a' *Tanítás*, másik az *Imádság*: *Amaz* által plántálnak, öntöznek; ez által pedig a' magok mun-kájokra az ISTENi Kegyelemnek áldását kéri: *Amaz* által olyanok léznek a' Községhez, mint ISTEN Szá-ja; ez által pedig, mint a' Község fiaja az ISTENhez: *Amaz* által le-fállanak mintegy *Mó'sessel* együtt az Hegyről, az ISTEN Törvényének Tábláit kezekben tartván, hogy annak rendeléseit, parantsolatit minden zemélly válogatás nélkül tisztán hirdessék, *publicálják*; ez által pedig fel-mennek mintegy a' Hegyre, *fel-eme-lik kezeiket* az ő UROkhoz, a' kinek követtségében jár-nak, hogy annak óltalmát ki-nyerjék azokra, a' kik az ő gondviselésekre bízattattak: Sz. Pál vala már az, a' kinek ISTENi Böltsefiséggel tellyes Leveleinek olvasá-sokból látjuk, hogy melly semmi hibát nem esmérő tökéletességgel felelt-meg mind ezeknek! Most *meg-hajtja térdeit* a' Kegyelem' Széke előtt a' maga Halga-tóiért, tsak *hogy* a' KRISTUS-t ő *nézik meg-nyerhesse* (Éfés. III.): Majd pedig kéri, inti őket egész felidség-gel, hogy a' *Hitnek*, a' *Jó Lelki-esméretnek* (1 Tim. I.) a' *Szeretetnek*, a' *Békeségnek* (Koloss. III.) meg-tartására

igyekeznének! Ezért tsak mikor látta a' *Pogányokból* és a' *'Sidókból* meg-tért *Uj Kerefityének* között azt a' versengést; melly szerint a' *Pogányokból* meg-tért *Kerefityének*, minden *Napot egyenlő méltóságának* tartanának; a' *'Sidókból* meg-tért *Kerefityének* pedig a' *napok között válogatnának*: Amazok *mindeneket szabadon meg-ennének*, ezek pedig *az eledelnek bizonyos nemei között válogatni kívánnának*: Noha ezek a' *Vallás 's ISTENi Tízteletbéli* aprolékos tzerimoniák, az *Idvezítő Hitnek Vallásnak* fundamentomára nem tarroznának. Még-is azok felől egymás között versengenének, egymást vádolnák, 's kárhoztatnák: Ugy látjuk, hogy *most* könyörög *ő érettek*, hogy a' *békefséges türésnek ISTENe adja nekik*, hogy *egyenlő akarattal legyenek egymáshoz*: Majd pedig inti egész *Apostoli buzgosággal* őket arra a' *Kerefityéni Tolerantiára*, *Békefség' fzeretetére*, hogy egymást *el-türrvén* egymás között *békefségben, fzeretethen élnének*, és a' helyett, hogy egymásnak *Lelkéről, 's Idveségéről* balúl ítelnének, inkább arra igyekeznének, hogy *az URnak élnének's az URnak-is balnának-meg*, az az, miképen mind *Életekben*, mind *Halálokban* az *UR* előtt kedvesek lennének: Mert egyikünk sem él, úgymond, *ő magának*, és egyikünk sem hal *ő magának*: mert ha élünk-is, az *URNak élünk*, ha meg-balunk-is, az *URNak balunk-meg*: Akár éljünk azért, akár meg-baljunk, az *URéi vagyunk!* Melly ígéket most mindjárt előttetek *Róm. XIV. 8vból* az elmélkedésre felolvastam.

És ekképen a' *Sz. Pál' Szavainak közelebből való* alkalmazóságát el-bezélvén, *N. ugyan*, egy *URNak* elő, a' pedig egy *URNak meg-baló* igaz *Kerefityént* rajzoljunk-le:

Hogy

Hogy ekképen amaz életében valóságos Uri *Magnanimitással* ékeskedett Uri Férjfiúnak, Nehai Méltóságos ületett L. Báro ALVINTZI GÁBOR Ur ö Nagyságának Utolsó Tíztefségét meg-adhassuk: Oh vajha az ISTENi Kegyelemnek *magát az erőtlenségben meg-ditsőitő ereje*, éngemet e' szent Zándékomban annyira fel-segillenne, hogy az én általam mondandó *ISTEN' Beféde lenne olyan, mint az Égből le-fállott eső, a' melly oda vík-fa nem tér, hanem azt tfelekefi, hogy meg-réfgeditvén a' Földet, magot hozzon és gyümöltsozzék* (Ésa.LV.)! Legyetek hát egy kevésé figyelmetes Hallgatók!

✱ *A' minémü vólt ama' Földi, olyanok, a' kik földiek-is; és minémü ama' Mennyei, olyanok léfnek, a' kik mennyeiek-is!* Illyen szavait olvasuk Szerelmefim, Sz. Pálnak 1. Kór. XV. midön a' mi Első Atyánkat, az Ádámot, és annak maradékait; és vizont ama' Második Ádámot, az UR JÉ'SUS KRISTUS-t, és ennek maradékait öfve hasonlítottá vólna: Melly szerént Ádám, ki Földből való vala, tsak-is a' Földhöz való hajlandóságokkal ruházott-fel minket; a' KRISTUS pedig, Ki a' Mennyeiből való, a' Mennyeiekhez ragaszkodó kívánságokat ajándékozott minékünk: Azok, a' kik nem egyéb termézfettel bírnak, hanem tsak a' mellyet Ádám-tól vettek, minden bódogságokat tsak is a' Világban keresik: Azok pedig, a' kik az ISTENi Termézfetnek a' JÉ'SUS KRISTUS által rékfesivé lettek (2 Pét.I. 4.), minden bódogságokat tsak az ISTENnek a' JÉ'SUS KRISTUS által meg-fereztetett Egyefségében helyhez-tetik: *Amazok, tsak azokra néznek, a' mellyek láttatnak és idő szerént valók; ezek pedig azokra néznek, a' mellyek*
nem

nem láttatnak és örökké valók (2 Kór. IV. 18.): *Amazok* a' Világnak csak természet szerint való Lakofsi, mint egy *Philosophus* Hazájáról meg-kérdezte, azt felelte, hogy ő *Civis Mundi*, a' Világ' Lakofsa, a' Világ' Haza-fija: Ezek pedig, még itt a' Földön-is *Mennyei Polgárok*, *honnan a' Meg-tartó UR JÉSZUS KRISTUST-is várják* (Fil. III. 20.): *Amazok*, egy főval, a' Világnak; Ezek pedig, a' Sz. Pál kívánsága szerint, igazán az *URNak élnek!* T. i. femléljük most ezt a' dólgot egy kevésse közelebből. *Élvén-is az URnak él* az igaz Kerefityén

(1) azért, mert ezt ő tölle az ő ISTENnel kötött Szövettségének Termézfete fűkségesképpen meg-kivánja: Bizony, *annak* meg-gondolása, hogy mitsoda állapotban voltunk mi, mikor a' KRISTUSTól meg-váltattunk? ISTENnek, a' mi Teremtőknek párt-ütő ellenségi, a' mi valóságos Eredetünknek, és Utolsó Végünknek tudatlani, a' Testi Bűltsefségnek hályogától megvakítottak, a' Setéttség Fejedelmének e' Világi kívánságoknak lántzaitól meg-kötöztetett Rabjai, *minden reménység és ISTEN nélkül valók e' Világon*, a' mint Sz. Pál szerette vala főllani Éfés II. 22. *Annak* meg-gondolása, hogy mit nem tselekedett az Idvefség' Fejedelme, hogy ilyen vezedelmes állapotunkból ki-fabadittson minket? Hogy a' mi *fájdalminknak véget vetne*, azoktól inkább magát meg-terbeltettni; hogy minékünk az ISTEN' haragjának üldözése ellen Menedék Hellyet ferezzerne, magát inkább annak sebhető ostorától megverettetni, meg-nyomorittatni meg-engedte, hogy ama' Régi Kerefityén Atyáktól Uj Testamentomi Évangélifjának nevez-

neveztetett *Ésaiás Prófétának* szavaival éljek: *Vérrel verjétkézett*, és az Emberek' Meg-Váltójának keserves könyhúllatással és nagy kiáltásokkal való *Könyörgésekkel és Imádkozásokkal* ('Sid. V. 7.) kellett tufakodni az Embereknek Itélő-Bírájával, hogy minékünk már az *irgalmasságnak meg-nyerése' véget a' Kegyelem' Székihez való járulásra* akár mikor *bizódalmunk* lehetne ('Sid. IV. 16) és még halálos hideg verjétkézésünkben-is *szabadságunk az ISTENnek Szentséges helyében való bé-menetelre* ('Sid X. 19.): És annak meg-gondolása, hogy mitsoda *conditiók* alatt tselekedte ezt a' véghetetlen Kegyelmet ez a' mindenek felett örökké áldandó Isten (Róm. IX.) mi velünk? tsalhatatlanul arra kötelez minket, hogy mi ne magunknak, hanem az URnak éljünk: Mert vallyon hát ugyan olyan törvény alatt köteleztük-é a' KRISTUS-tól fel-állított Keresztyén Vallásnak követésére magunkat? „Hogy réz fzerint ugyan az övé, de réz „fzerint magunké légyünk; hogy elégedjék-meg azzal, „ha értelmünket 's gondolatunkat nekie adjuk, és engedje- „meg azonban, hogy a' mi fivűnket és akaratunkat ma- „gunknak badjuk: Hogy mi ugyan ő érette némellyekbe „le-mondunk a' Világnak gyönyörűségeiről; de ő-is of- „tán légyen abban engedelemmel mi hozzánk, hogy e- „gyebekbe a' mi Természeti humorunkat követhessük, „és ezt a' mi Delilánkat, ezt a' mi kedves Drusillán- „kat magunknál mindenkor meg-tarthassuk: Hogy mi „ugyan fogadjuk azt, hogy a' Közöséges Gyülekeze- „tekben buzgóknak mutatjuk magunkat, mint ha feme- „ink epen ama' Sérafin Angyaloknak kezekben lévő ele- „ven fennek tűzével fíkráznának (Ésa VI.): De már ab-

„ban legyen engedelemmel mi hozzánk, hogy mikor
 „a' Világ' Embereinek Társaságokban mulatozunk, ak-
 „kor mi-is, ne hogy a' Világgal élni epen nem tudó
 „*melancholicus* bárdolatlan elméjü Embereknek tartat-
 „tatsunk, a' Világnak gyönyörüségeit szabadon kö-
 „vethessük, akkor az ő hozzá tartozó kötelefségeink-
 „ről le-mondhatsunk, és akkor egyfersmind *bevek és*
 „*bidegek* (Jel. III. 15.) az az, Kereftyének és nem Ke-
 „reftyének, az az, Angyalok és Ördögök lehetsünk!
 Ugy vagyon, minden kétség nélkül fokaan fzeretnének
 magoknak a' Kereftyénség felöl e' féle ítéleteket for-
 málni! De a' KRISTUS' Évangyéliomának *Morálja* nem
 esmér mást igaz Kereftyéennek lenni; hanem tsak azt,
 a' ki nem magáé; avagy tsak a' ki minden igyekezet-
 tel azon vagyon, hogy a' kívánságoknak mind azokat
 a' maradékait magából ki-faggathassa, a' mellyek ma-
 gokat a' KRISTUS' Birodalmának az ő fívében ellené-
 ben-fégezik: A' KRISTUS' Évangyéliomának *Morálja*
 nem esmér mást igaz Kereftyéennek lenni, hanem
 tsak azt, a' ki el-mondhatja azt magáról a' Sz. Pállal,
 (ha nem oljan nagy mértékben-is, de avagy tsak ha-
 sonló fívefiséggel; mert nem-is kíván ez a' Könyörülő
 Felség ehez a' Kegyelem' válastott Edénnyéhez epen
 hasonlo tökéllerefséget mi töllünk, hanem meg-elég-
 zik a' mi fívünknek *sinceritásával*, egyenefségevel): *Élek*
többé nem én, hanem él én bennem a' JE'SUS,
és a' melly életet most élek a' Testben, élem azt-is az IS-
TEN' FIÁban valo hitnek általa Gal. II. 20. És nem es-
 mér mást a' KRISTUS' Évangyéliomának *Morálja* igaz
 Kereftyéennek lenni, hanem tsak azt, a' kinek minden
 figyel-

figyelmetességeit, értelmet, kívánságit, félelmit, az ISTENnek emlékezete igazgatja: *Az ISTEN* ő néki igazán minden mindenkiben: *Az ISTEN* jelen vagyón fűntelenül az ő fűvében: És a' Világon minden, valamit csak lát: Egy jó fzerentse, vagy egy nyomoruság, egy *Virtusnak*, vagy egy véteknek fzemlélése; sőt csak egy kerti virágnak, vagy egy mezei plántának látása-is, az ISTENre emlékezteti ötet: *Szüntelen az URra nézek*, azt mondja a' Dáviddal, *mert jobb-kezem felöl vagyom*, azért meg-nem mozdittatom 'Sólt. XVI. 8. *Mint a' drága kövérséggel*, úgy tellyesedik-bé az én Lelkem, mikor víg ajakakkal ditsér Tégedet az én fájam: Mikor meg-emlékezem Te rólad az én ágyomban; és éjjeli vigyázásomban-is gondolkodom Te felüled 'Sólt. LXIII. 6, 7. *Éjjelkor-is felkelek oh URam*, hogy rifteljelek Tégedet a' Te Igazságod' itéletiért 'Sólt. CXIX 26!

Szemléli-é ez az URnak élő Kerefityén, az ISTENnek Szentségét és Hatalmát? Imé annak meg-gondolása által-járja egészén az ő fűvét, és méllységes Fiűi félelmet, 's tizteletet ferez az ISTENi Felség iránt az ő Lelkében! Szemléli-é az ISTENnek véghetetlen Méltóságát? Imé annak fzemlélésére meg-alázza magát az ISTENnek Keze alatt 's vallást tézen Ábráhámmal, az ISTEN' nagy Barátjával, hogy ő csak pór és hammu ő elötte (1 Mó's. XVIII.)! Szemléli-é az ISTEN Gondviselése' Utainak meg-lábalhatatlan mélljségét? Imé a' nagy álmélkodás miatt egészén el-ragadtatik Lelke, 's fel-kiált ama' Nagy Apostollal, a' Sz. Pállal: *Oh ISTEN' Böltsefségének méllységes gazdagsága*, melly igen meg-tudhatatlanok az ő Utai! Szemléli-é az ISTENi Irgal-

mafságnak 's Szeretetnek ki-bezélheterlen kintseit? Imé azomban bátorságot vézen magának arra, hogy ezt a' *Tíftádon tífta Szeretetet* (1 Ján. IV.) egy igen édes, gyönyörűséges nevezettel *Atyjának* föllíttsa és kiáltsa (Róm. VIII)! Szemléli-é az ISTENnek végire mehetetlen *Böltsefségét?* Imé a' helyett, hogy talám nyomorusága között zugolodásra, nyughatatlan panaszkodásra fokadna; inkább magát egy tántorithatatlan bizodalammal ISTENnek akarhatja alá ajánlja, akkor-is *csak az ISTENben nyugozik az ő Lelke* a' Dáviddal ('Sólt. LXII. 1.) az ISTEN' *férnnyainak árnyékában* vagyon minden reménysége, míg el-múlnak ő rólla a' nyomoruságok ('Sólt. LVII. 1.) és akkor-is *csak az ISTENnek Törvénye* ő néki minden gyönyörűsége ('Sólt. CXIX. 29.)! Olvasa-é az ISTENnek Bezedét? Az ő fíve azomban azt kiáltja: *Szólj URam mert jól halja a' Te Szólgád 's szolgáló Leányod* (1 Sám. III.)! Halja-é az ISTENnek Parantsolatit? Azok ő néki az ő Hitét oktatják 's világosítják! Halja-é az ISTENnek Fenyegetésit? Azok ötet félelemre 's magára való foross vigyázásra indítják! Halja-é az ISTENnek Igéreteit? Azok ötet a' kísértetek között zemlátomást lelkesítik, és erősítik! Énekléssel ditséri-é az ISTENt? Az ő fíve akkor sokkal nagyobb buzgósággal, mint az ő fájja, ama' Mennyei nagy sokasággal *hallélu-jáht* énekel az ő ISTENének (Jel. XIX)! Könyörög, Imádkozik-é? Az ő Lelke akkor magát úgy gondolja, mintha az ISTENnel önnön magával barátságoson beféllgetne, hogy ő benne teljesen fedjék-bé, a' mit *Luther Mártonról* mondottanak: *Ejus preces tanta fiebant reverentia, ac si DEO, et tanta fiducia,*

ducia, ac si Amico, az az: Hogy az ő Imádkozásában olyan nagy tisztelettel viselte magát, mintha az ISTENnel szemtől-szembe lett volna: De olyan nagy bizodalommal más felől, mintha meg-bítt titkos Barátjával befelgetett volna! Élni hát az URnak, ez az igaz Keresztén Embernek, igaz és valóságos bődögsága! De

(2) *Élvén-is az URnak él* még az igaz Keresztén, mert hálaadó szívvel él ugyan az ISTENnek e' Világon vele közlött ajándékival, de már ugyan csak azokhoz a' maga szívét 's lelkét örökösön tsattoltatni meg-nem engedi! T. i. hogy ebben a' dologban Szerelmesim! valamiképen az Igazságnak linéájából csak egy haj-fálnak temérdekségére-is ki-ne lépünk: Bizony ne vádoljuk mi magokban gondoltatván, azokat a' Jókat, a' melyeket az ISTENi Góndviseles ezen a' Földön ajándékozott minékünk; mert azok, valósággal ha azokra a' végekre nézve gondoltatnak, a' melyekre a' TEREMTŐtől rendeltettek, a' mi Világi Bődögságunknak helyes eszközei vólnának: Mit? A' *Böltsefség*, a' *Tudomány* p. o. nem de a' mi Lelkünknek nem mintegy tápláló Eledele-é, és azt, ha egyfér helyes foglalatosság által az Igazságnak keresésére fordítjuk, vallyon ostan azzal másoknak nem annál szerentséfebben foglálhatunk-é? Az *Egészség*, nem de nem ezer gonoszoknak árvizei közzül ragad-é-ki minket, és a' maga kedves gyönyörüségeit nem ki-terjeszti-é mind azokra, a' melyekkel a' TEREMTŐtől meg-ajándékozattunk? A' *Gazdagságok*, ha azokkal élni jól-kivánunk, nem de nem egy valóságos Nemefi indulatoknak, és ditséretes tselekedeteknek Kút-fejeit nyithatják-é-fel

előttünk? A' Világi *Ditsőségek* és *Méltóságok*, nem de nem a' mi Életünknek ártatlan gyönyörüségei-é, mert vallyon a' mi mások szolgálatyára tzelőző Szolgálatunkat, és *Virtusunkat*, nem annál nagyobbra nevelik és tündököltetik-é minékünk? A' *Barátságok*, nem de a' mi Életünknek nem meg-betsülhetetlen gyönyörüségei-é? mert mi kedvesebb, mint mikor gyönyörüségeinket jó barátinkkal meg-özthetjük, bánatinkat pedig az ő barátságos kebelekre ki-önthetjük? Ne vádoljuk mondom: Soha se vádoljuk mi ezeket az Életnek magokba gondoltatván ártatlan Javait! Hanem *magunkat* vádoljuk, a' kik ezeket a' magok rendes végektől, a' mellyekre a' TEREMTŐtől rendeltettek, fokozor erőszakoson el-fordítjuk; és a' magunk, hól ez, hól amaz rendeletlen kívánságunknak ezközeivé változtatjuk: *Magunkat* vádoljuk, a' kik ezeket úgy szemléljük, mint a' mi valóságos Jónkat; úgy szemléljük, mint a' mellyekben fíveinket egészen megnyugtathatnak; és úgy szemléljük, mint a' mellyek a' mi *valóságos Boldogságunknak* állandó Efközeivé lehetnének.

Holott ugyan mi az, a' miben tulajdonképen szólván, valóságos állandóságot reménlhethetnénk? E' Világi *Böltsefségekben*-é? De mi kell arra, hogy még a' leg-zebb elméjü Ember-is, Elméjének okosságától, Böltsefségétől, a' mikor ingyen sem reménlené meg-fosztathassék? Szükség-é arra, hogy a' Föld meg-rendüljön? Szükség-é, hogy a' Tenger a' maga rendes határaitól ki-hágjon? Szükség-é, hogy az Ég menydörgésekkel, villámásokkal ellene fel-fegyverkezzék? Szükség-é, hogy minden Éltető-állatok vezedelmére özkü-

esküdjenek? Nem! Nem kell egyéb, hanem csak az ő agyvelejenek valami rendeletlen öfve zavarodása: és elégséges az az ő Elméjének meg-bontakozásának fzerzésére: Ezért mondja vala a' Bölts Prédikátor II. 27. hogy *tsak az ISTEN adja a' Böltseséget és a' Tudományt örömmel!* Azokban az örömekben keressük-é az állandóságot, a' mellyeket sokszor a' mi jó fzerentséink, a' mi Ditsóségeink, a' mi Gazdagságaink, a' mi Gyönyörüségeink ugyan öfve-tsoportozva fzerzenek minékünk? De mi kell arra, hogy ezt az örömet sokszor reménségünk felett-is meg-zavarhassa? Szükség-é arra-is, hogy a' Föld meg-rendüljön? Szükség-é, hogy a' Tenger a' maga rendes határaiból ki-hágjon? Szükség-é, hogy az Ég menydörgésekkel, villámásokkal ellenünk fel-fegyverkezzék? Szükség-é, hogy minden Éltető-állatok a' mi vefedelmünkre öfve-esküdjenek? Nem! Egy fívnék könnyen változó indulatja, egy elmének gyengesége, egy ugyan azon dolognak, a' mellyben az előtt örömünket találtuk, már más ábrázatba való gondolása; egy fín, a' melly a' mi képzelődésünket el-foglalja: És elégséges, hogy minden örömünket, egy kedvetlen *melancholiára*, fzmoruságra változtassa! Azért mondja vala a' Bölts Prédikátor, ugyan az említett II. Réfnek 25-dik versében, hogy *nintsen tsak az a' jó-is az Embernek hatalmában, hogy egyék, igyék, és azt tselekedje, hogy az ő elméje lakozzék gyönyörüségesen az ő munkájából; hanem azt-is látta tsak az ISTENnek kezétől lenni!* A' mi Egészségünkben keressük-é az állandóságot? De mi kell arra-is, hogy attol sokszor hirtelen minden reménységünk felett meg-fozthafson bennünket? Szükség-é arra-is, hogy a' Föld meg-rendül-

düljön? Szükség-é, hogy a' Tenger a' maga rendes határaiból ki-hágjon? Szükség-é, hogy az Ég menydörgésekkel, villámásokkal ellenünk fel-fegyverkezzék? Szükség-é, hogy minden Éltető-állatok védelmünkre öfve-esküdjenek? Nem! Egy kis porotska, vagy fokfőz egy gyenge haj-fál, a' melly semminek tetfzik előttünk, és el-búllunk mint a' fának levele Esa. LXI. 6! Egy főval, függenünk kell mindenekben egy Fő-Októl, a' kitől e' világnak piatzára elő-állittatrunk! Sem a' mi *lételünk*, sem a' mi *bóldogságunk*, sem a' mi *betsületünk*, sem a' mi *Virtusunk*, sem a' mi *bóltsefségünk*, sem a' mi *egéfségünk*, 's *Életünk* nem magunktól vagyon. A' mi *lételünk* nem magunktól vagyon: Tsak kevés fámából álló Eftendők azok, a' miólta magunkat a' Világon lenni tudjuk, a' mellynek tsak igen kicsin része-is vagyunk, és kevés eftendők kellenek arra-is, hogy a' Világból ki-költözzünk! A' mi *bóldogságunk* nem magunktól vagyon! Sokfőz a' 7 ezer juhokkal, 3 ezer tevékkel, 5 fáz iga bárnókkal, fámatlan rselédekkel bővölködő Jóboknak előbbeni bóldogságokat, bóldogtalan nyomorusággal, ham munak közepette való üléssel kelleik fel-váltaniok ő nekik! A' mi *betsületünk* nem magunktól vagyon! Sokfőz egy gyenge fundamentumon épült, vagy ugyan hamiffon-is indult hír, még a' leg-nagyobb *Politikusnak*, még a' leg-hírefsebb hadi Vezérnek, sőt még az első rangu Szenteknek-is híreket nagyon meg-motskolhattya: És egy leg-kifsebb hibás tselekedetünk-is, előbbeni máfok előtt való *betsületünket*, gyalázatos kifsebbségnek homállýával bé-fedezheti! A' mi *Virtusunk* nem magunk-

tól vagyon! Sokszor csak az alkalmatosság hibázik, hogy az, a' ki most a' Vallás, a' Kegyetség mellett buzog, majd egy Hittől-fakadtá, egy gyilkosá, egy páráznává légyen! A' mi okosságunk nem magunktól vagyon! Sokszor abban az időben, a' mikor azt bírjuk, annyi fok különbb-külömbb *distractio*k alá rekedtünk, hogy elménknek fokott okosságát szabadon ne gyakorolhassuk! A' mi egészségünk, 's életünk nem magunktól vagyon! Nints' egy-is, Sz. közöttetek, a' kik most ebben az ISTEN' Házában jelen vagytok, a' ki tsalhatatlan bizonyossággal tudhatná magáról, hogy majd ISTENi Tízteletünknek vége lévén, innen a' maga Lakó-Házához tsendes egészségben vagy életben visszamehetne! Nintsen egy-is ebben a' Közönséges Gyülekezetben, még a' kik legnagyobb erővel, legvidámbabb ifjúsággal bírnak-is, a' ki magának bizonyoson egy *estendot*: Nem mondom, egy *estendot*, hanem egy *napot*: Nem mondom, egy *napot*-is, hanem egy *órát*: Sőt nem mondom, egy *órát*-is, hanem csak egy *fempillantást*-is ígérhetne! Olyan igen igaz lévén a' kegyes Augustinusnak mondása: *Nihil certius morte, sed nihil incertius hora mortis: Latet ultima dies, ut observetur omnes Dies!* az az: Semmi nints' bizonyosabb az halálnál, de semmi nints' bizonytalanabb az halál órájánál: Elrejtett életünknek utolsó Napja előttünk, hogy így életünknek minden Napjaira, annál forróssabban vigyázzunk. Egyikünk sem él hát ö magának, hanem ha élünk, az URnak élünk! Továbbá

(3.) Élven-is az URnak él az igaz Keresztény, mert ö minden ditselkedését, és gyönyörüségét csak az IS-

TENben találja: Imé azok között a' Testi kívánságok között, a' mellyekben mások csak nem Isteneket, Paraditsomokat tartják: Ő abban gyönyörüségét találja, hogy *ollyan URnak él*, a' ki azoktól fántfándékkal meg-fosztja ötet, azért, mert szereti ötet: És azt, a' mit ő különben, mint testből és vérből álló Teremtés, nagy indulattal kívánna, meg-tagadja ő tőlle, azért, mert az által ő néki mind most, mind a' más életben javát kívánnya! Imé az ő bűnein indult keferüségei között, mikor azok miatt már csak nem *nyári fáradságra változnék minden nedvesége*, hogy Dávidnak a' 32-dik 'Sólt. elő forduló szavaival éljek: Ő abban gyönyörüségét találja, hogy *ollyan URnak él*, a' ki mindenkor meg-édesíti az ő fíve keferüségeit, Atyái Szeretetének tömlőjében fedi az ő bűnein femeiből ki-tsordult köny-húllatásait, és *meg-kegyelmez ő véki, mint az atya az ő fiának*, a' ki ő hozzája engedelmes Mal. III. 17. Imé azok között a' félelmek között-is hát, a' mellyeket a' KRISTUSnak *Morálja* ferez sokakban, mint ha az egy el-vifelhetetlen járom, és nehéz tereh volna: Ő abban gyönyörüségét találja, hogy *ollyan URnak él*, *ollyan Ura* vagyon, a' ki nem bánik ő velle éppen a' maga szorofs jusza szerént, mert *tudja hogy csak porból valók vagyunk* 'Sólt. CIII. Könyörül a' mi erőtlenségeinken! *Nem óltja-el* azért az Égi Tsillagokat, ezeket az Égi fényes Testeket, hogy azokban *ollykor valami maculák motskok* találtatnak: *Nem* apasztja ki azért a' Folyó-Vizeket, hogy azoknak Vizei sokszor sárral, izappal bé-motskoltatva vagynak: *Nem* égeti azért öfve a' gabonákat, hogy azokkal sokszor a' konkolyok

kolyok együtt nevednek: *Nem* pufztítja-el végkép-
pen azért a' Földet, hogy annak fok helyein kígyók,
és egyéb mérges állatok találtnak: *Nem* faggatja-ki
azért tövestől fogva az Élő-fákat, hogy azoknak vi-
rágjait, gyümölteit, fokszor a' hernyok, vagy egyéb
bogarak meg-veftegetni szokták: *Nem vét-el hát* minket-
is örökösön a' maga Szemei elöll, azért hogy fokszor mint
Emberekben erőtelenséget, 's gyalóságot talál mi ben-
nünk: Hanem ha tsak kevésbe talál-is hiveknek min-
ket, biztat hogy ne féljünk, mert olyan könyörülő
Szíve vagyon, hogy a' töredezett nád *szálat meg-nem ron-
tja*, és a' füstölő gyertya belet el-nem óltja Mát. XII. 2!
Imé az ő Világi ditsőségeitől, 's gyönyörüségei-
től lett meg-fosztatása között: Ő abban elég gyönyö-
rüségét találja, hogy az *URnak él*; olyan Ura vagyon,
a' ki azoknál ditsőségefebb gyönyörüségeket rendelt
az ő számára, a' mellyek eppen az ő Menyei eredeté-
vel meg-egyeznek, és az ő kívánságait véghetetlenül
bétölthetik! Imé ennek az életnek fok *szívet faggató*,
elmét nyughatatlankodtató nyomoruságai 's keserüségei
között: Ő abban egész gyönyörüségét találja, hogy
olyan *URnak él*, olyan Ura vagyon, a' ki azoknak *szá-
bados Bírāja*, *Öltogatója*; a' ki azokat az ő tulajdon
jávára botsátja ő réája; a' ki az ő szeretetéséből még
azoknak végit *szakasztja*; és a' ki ha ideig azokból ki-
nem *szabadítja-is* őket, de azt-is tsupa szereterből tse-
lekezi, hogy akkor *szakasztja* t. i. azoknak végit, mi-
kor ő-is meg-termi *öztán* azokat a' jó gyümölteöket,
a' mellyekért azokat ő réája botsátotta: *Élni hát az UR-
nak a' JÉ'SUS KRISTUSnak*, ez az igaz Kerefityén Em-

bernek igaz és valóságos bódogsága: De feleljük ezt az eddig URnak élő Keresztényt, úgy-is már

(2.) mint URnak meg-haló Keresztényt! Az URnak hal-meg pedig, mert *hitben* hal-meg, *meg-térésben* hal-meg, és *keretében* hal-meg! (α) - is mondom, a' *Hitben*, hal-meg, a' *melly nélkül lehetetlen-is* hogy *valaki* az ISTEN előtt *kedves* legyen; a' mint világosan áll az Apostol 'Síd XI. Innen minekutánna hozzás laistromot tsinált volna azokról, a' kik Világ' teremtésétől fogva a' *Hitben* holtanak-meg; áll egy *Abelről*, egy *Énokról*, egy *Ábrahámról*, egy *Isákról*, egy *Jákóbról*, és azzal rekefti-bé, hogy ezek mindnyájan *Hít által holtanak-meg* -- Hát mennyivel inkább minekutánna a' Sz. Pál szava szerint 2 Tim. I. a' KRISTUSnak *Évangélioma által az Élet és Hallhatatlanság világosságra hozatott*, azok, a' kik már a' KRISTUS Záfloja alá magokat bé-avartván, ezt hitték egyedül való Meg-Váltójoknak: Ennek Tanításának, és az azokban ki-jelentetett Igazságoknak tökéletes meg-győződött Lélekkel alája írtak: És mikor e' Világnak magok bőltséfségekkal nagyra látó Fiai, ezeknek minden tehetségit arra fordítják, miképen ennek az Igazság' Szájának Hitével, Vallásával, kedvekre tsufolodhassanak: Ők inkább ezerfer kívánják egész szent buzgósággal Életeknek napjait abban, a' bódog meg-győzetterésben bé-végeztetni, ezerfer borulnak-le a' Kegyelem' Széki eleibe, ezerfer tusakodnak sirva, 's könyörögve, mintegy ugyan ölben esvén az ő Kegyelmes ISTENekkel az iránt, hogy a' Hitnek ezt a' fentseges ajándékát ő benne meg-alunni, vagy meg-erötelenedni ne engedje; hanem azt inkább az ő

zívek

ben meg-gyökereztesse 's erősítse: Ezek oftán majd mikor ama' Félelmek' Királlyával femben állanak, akár helyben hagyja akkor az, az ő elméjeknek szabados elmélkedésit, akár hirtelen jöjjön-el hozzájuk *mint a' lopó az éjfékának idején*, az Apostol fent Péternek favaiként 2 Lev. III. 10. de ez a' Hit *akkor-is* meg-marad az ő Lelkekben, *akkor-is* olyan ez az ő fívekben, mint abban magától az ISTEN' Lelkétől bé-nyomattatott *petsét*, olyan *petsét*, a' melly által *el-petsételtettek a' váltságna Napjára* Efés.V. *akkor-is* tsalhatatlan zálog ez ő nálok a' felől, hogy az ISTEN őket maga Fiainak esmérí lenni, és az ő Országának örökösinek; *akkor-is* egy hallhatatlanságnak, és ditsőségnak boldog reménységgel tölti-bé ez az ő fíveket, azzal a' *reménységgel*, a' melly a' mint addig őket ez életnek sok nyomoruságai között tsudálatoson erősítette, úgy most már óh mennyivel inkább haláloknak óráján, legnagyobb 's leg-ditsőségesebb erejét nyilatkoztatja-ki ő benne! Biztatja, bátorítja, hogy ne féljenek, mert azt az ISTENT, a' kit eddig bírtak *Hít* által, midőn bé-töltötte őket a' maga igaz esméretivel: azt az ISTENT, a' kit eddig bírtak *reménység* által, midőn *ígéreteiben inkább esküvést-is vetett közben*, tsak hogy annál erősebb *vigasztalások* lenne ő nékiek 'Sid. VI. azt az ISTENT, a' kit eddig bírtak *feretet* által, midőn azt a' maga Sz. Szeretetét fel-gerjesztette, fel-gyulaztotta ő benne, a' *mellyet semmi Vizek el nem ölthettek* Ének. VIII. azt az ISTENT, a' kit eddig bírtak az ő Sz. *Lelke* által, a' midőn bé tellyesítette őket gazdagon a' maga Kegyelmenek ajándékaival: *azt az ISTENT*, bírják már köze-

ről az ő ábrázatja' világosságával való meg-elégítettéssel is! 'Sólt. XVII. Így hal hát meg, látjátok Édes Szerelmefim! *Hitére* nézve az igaz Kerefityén!

(β.) mondám, meg-térve hal-meg az URnak halo Kerefityén: Mert igaz, hogy az ISTEN' Szerelmefsei, mindaddig, míg az ő Földi sátorozásoknak Napjai tartottanak, állhatatosan ellenségei voltak a' gonofsnak, hitetlenségnek; mert tudták-is, hogy a' nélkül a' Vallásnak külső gyakorlása semmit sem használ: Semmitsem a' Kerefittség, azért hogy az által külsöképen az Anya-fent-egy-háznak Társaságában bé-avattatni láttatnak, mert a' Kerefittség, úgymond Sz. Péter 1. Lev. III. 21. a' mellyel a' Testnek fennyei el-mosattatnak, meg-nem tart minket, hanem a' jó Lelki-esméretnek ISTENnel való kérdeződése: Semmit sem az URi Sz. Vatsorával való élés, mert meg-mondotta Sz. Pál, hogy a' ki azt méltatlanul éfi és ifkfa, ítéletet efik és ifik magának! Semmi sem az ISTEN' Házának gyakorlása; mert valamint a' Kígyó, hogy egy Kegyes Frántzia Concionatornak gyönyörűséges hasonlatosságával éljek, csak Kígyó a' szép gyönyörűséges és virágos kertben-is, fíntén úgy, mint a' tövises tsipke-bokorban: A' bűnnek Embere-is fíntén úgy bűnnek Embere az ISTEN Fijainak Gyülekezetekben-is, mint a' Gonofzoknak Társaságokban: Semmit sem a' Könyörgés, mert az ISTEN a' bűnösöket meg-nem hallgatja, hanem a' ki az ISTENT tiszteli és az ő akarattját tselekefi, azt hallgatja-meg Ján IX. 31. Mind addig igaz, hogy míg az ő Földi sátorozásoknak Napjai tartottanak, az ISTENnek Szerelmefsei fíntelen az ISTENnek Szeretetében éltek, nem csak bóldog, hanem nyomoruságos

gos állapotjokban-is; sőt még akkor-is, mikor *binc tonat, binc misis abrumpitur ignibus aether*, hogy egy Poétának más tekintetben mondott szavaival éljek: Vagy hogy inkább az ISTEN' szíve szerént való Emberének Szavait szóljam, mikor egyik mélység, a' másikat kiáltja fejeikfelett, és az ISTEN' tsatornáinak favokra minden ő áradási és hajjai ő rajtok által-men-tenek: Mind addig igaz, hogy az ISTENnek, mint ISTENnek Szerelmesei, olly' tiszta szívvel szolgáltak, hogy azt az ISTEN 'sa' Világ között fel-oztani éppen nem kívánták: Mert ha Mó'ses régentén az Egyiptomból ki-jött Izraéliták közzül *sem férjfit, sem gyermeket, sem fiút, sem lányt*, sőt még egy leg-kisebb okta-lan állatot-is Faraónak oda nem engedett 2 Mós. X. Tud-ják bizony az ISTEN' Szerelmesei-is, hogy a' bűnnek Egyiptomából való ki-fabadúlhatásra, és a' Mennyei Ka-nahánban való bé-menetelre, szükség, hogy magoknak csak leg-kisebb részét-is, ama' titkos Faraónak, a' Sáránnak által ne engedjék, hanem Testeket 's Lelkeket egészen csak az ő szolgálatjára szenteljék! De már majd még-is ugyan csak, mikor azt az utolsó szempil-lantást látják, a' mellyben számadásra a' Mennyei Bí-rónak Itélő Széki eleiben kelletik állittatniok: *azt az utolsó szempillantást, a' mellyben egy ideig-valóságból egy Örökkévalóságra kelletik által-lépniük: azt az u-tolsó szempillantást, a' mellyben a' Kegyelemnek Nap-ja a' maga utolsó sugarait akkor leg-utoljára terjeszti-ki ö réájok: Ekkor bizony, még ezek az ISTEN Szerelme-si-is csak nem-lehet, hogy a' magok erőtlenségeiket meg-ne esmérjék; nem lehet, hogy a' magok bűnös múltok-ról mind a' Földnek poráig meg-alázódott töredelmes*
szív-

Élivel 's Lélekkel vállalt né tegyenek; nem lehet, hogy né sirjanak, keseregjenek, hogy ha mi Jót tselekedtek-is, de még-is mennyit nem mulattak-el, a' mellyekkel tartoztanak volna! Hanem, *oh nem úgy sirnak, mint a' kiknek reménységek nintsen!* Hanem úgy sirnak, mint a' kik abban az utolsó szempillantásban-is, a' mikor már femeik mindgyárt örökösön el-hunynak, hiteknek femeit vetik amaz *ISTEN makula nélkül való Bárányára* 1 Péter I. 19. ama' bünért meg-áldoztatott egyetlenegy Áldozatra; ama' Kerezt-fára, a' mellyen az ő adóságaiknak ellének való Kéz-írása el-faggattatott Kol 11. 14. ama' Szentséges Vérre, a' melly az ő tisztulásokra és meg-mosódásokra rendeltetett Élet' Kút-feje Zak. XIII. 1! És így örömmel, bátor Lelki-esmérettel mennek által a' vetésből az aratásra, a' hajnalból a' fényes Délre, a' hostátból a' belső Városban az az, a' Kegyelemből a' Ditsóságban! Így hal-meg látjátok Sz. meg-térésére nézve az igaz Kereftyén!!

(γ) mondám, Szeretettben hal-meg ez az URnak meghalo Kereftyén! Mert mit mondgyunk az ő ISTENi Szeretetről? Imé az a' Szent Tűz, a' mellyet addig életében az ő fívének oltárán olly' nagy forgalmatossággal kívánt vala nevelni, ha ollykor, mint erőtelenség alá rekeztetett teremtésnek fívében meg-kezdett is lalsodni, és vagy egy, vagy más erőtelenségnek hamvával bé-kezdett is takartatni: De óh! ekkor már az ő életének ezekben az utolsó szempillantásiban, melly nagy elevenséggel kezd fel-gyuladni, és az ő fívének belső részeiben ugyan meg-ézés nélkül égni! Ugy hogy ő már a' Halálnak minden keserüségét csak olly-

olybá tartja, mint valamelly keserű *pilulát*, a' mellyet nyomban követne egy örökké tartó Mennyei vendégségnek ki-bezélhetetlen édesége! Ugy tetszik énném mint ha hallanám-is, hogy kiáltja a' Mennyei Szózat, ennek az ISTENT fzerető haldokló betegnek; ezekben az utolsó szempillantásiban, azt a' mit Idvezi tönk Péternek: *Édes fiam! Édes leányom! Szerettz-e engemet?* és úgy tetszik mintha hallanám, hogy ez a' fegény beteg-is, hogy feleli vízfűz fívének egész belső buzgóságából, *URam Te tudod hogy bizony fzeretlek tégedet!* „Te tudod hogy eddig-is mig az Élőknek Földében mulatoztam Te vóltál az én Örökségem; most is csak a' Te Szeretetedben vagyok egyedül minden gyönyörűségem! Oh könnyörülő Atyám! ha vagyok még én bennem valami Földhöz ragaszkodó indulat, Te magad faggasd ki azt az én fívémből: hajtsad indulatimar egészen ily' igaz, ily édes, ily engem' vigasztaló fzeretet alá, a' mellyet Te kívánz én töllem; és az én beteg ágyam légyen a' Te Sz. fíved eleiben való bé-botsáttatásom! De hát Felebaráti fzeretetre nézve-is melly bódog ennek az ISTEN Szerelmeisének az ő életének vége! Tudjuk csak Termézet fzerént-is, hogy még a' meg-engesztelhetetlenebb ellenségek-is levetkezik halálokhöz közelítvén, minden felebarátjok ellen való haragjokat: vagy ha olyan kemény közik-lá fívek vágnak-is, a' kik inkább mások ellen való gyűlölségeket, koporsojokban-is bé-vinni kívánják; mint ama' *Sápricius* nevű Mártir, a' ki midőn egykor a' Kerefityén Vallásért halálra sententziáztatott volna, látván és tsudálván egy *Nicéforus* nevezetű, az előtt

ellensége, az ő halálra való menetelésben ki-mutatott nagy álhatalomságát; eleiben mégyen, térdre esik lábai előtt, esedezik hogy felejtkezzék-el ellene tseledett hibáiról, és a' gyűlölség helyett inkább mondana áldást reája: de ez a' bárdolatlan Lélek, még csak femeit sem méltóztatik vala fordítani reája, hanem ellene való haragját inkább magával együtt a' halálban is el-vinni kívánta: de tudjuk azt-is hogy az efféle bárdolatlan lelkeknek példájokat, valami különös Lelki háborodás ifonyodás nélkül nem hallgathattuk. Hát mit gondoltok Sz. mennyivel inkább azokról a' felid Lelkekről, a' kik életekben, *mint ISTENnek Válastottai fel-öltözték az alázatosságnak indulatit, a' felid-seget, tsendességet, és mindeneknek felette a' szeretetet, melly a' Tökélletességnek kötele,* hogy Sz. Pál' szavait álljam Kol III. 12? Oh melly fin-mutatás nélkül való szeretettel buzog ezeknek azokban az utolsó fénpillantásokban felebarátjok iránt az ő szívek! És kivált, mentől forosabbak voltak azok a' Szeretnek kötelei, a' mellyekkel az ő hozzájuk közelebből tartozott szerelmeseikkel öfve kötötte voltak; bizony annál nehezebben szakaszthatnak-el ezek akkor öfzán egymástól! akkor, azokban az utolsó fénpillantásokban, meg-öfztják mint egy szíveket a' magok hafnók között, és az ő Felebarátjok Lelkeknek hafna között; a' melly szájjal szívvel magok felől azt kiáltják: „URam neveljed az én Hitemet, légy irgalmas, „légy kegyelmes énnékem, szentelly-meg engemet, id-„vezits engemet! ugyan azon szájjal, szívvel, felebarátjok, szerelmeseik iránt-is azt kiáltják: URam ter-„jeszd-ki halálom után-is a' Te áldásodat a' Te Anya-szent-

„fent-egy-házadra, terjedj ki az én házamra, terjedj ki az én házam népére, terjedj ki erre az én tölem el-maradott Özvegyemre, terjedj ki az én szerelmes gyermekeimre, a' kiktől már most meg-kellettik válnom; de jól vagyok Atyám hogy a' Te Édes Atyai Kezeid között hagyom őket; Te minden jósnak apadhatatlan Kút-Feje, vigasztald a' fomorodtakat, erősítsd az erőtelenekeket, hozzád a' jó útra az el-tévelyedteket, és Te a' ki egészen minket magadért teremtetél méltóztass abban a' bódog ditsőtségnek Hajlékában, vizont egyesíteni egymással minket! Így hal meg-látjátok Édes Sz. Szeretetére nézve-is az igaz Keresztény!

Állapodjatok-meg már most ha tettik, ennek az ISTEN Szerelmésének halálos beteg ágyánál! Mit gondoltok? Gondoljatok olyant bátor, a' melly már leg-nagyobb szeretetre méltó ezen a' Világon, mi volna az a' mi ötöt még tovább-is itt e' Földön tartóztathatná, mikor már az ISTENnek hívogató Szavát hallja? Oh nem tartóztathatjátok meg tovább ezt az ISTEN Szerelmését magatok között, el-maradott Szerelmesei! Nem tartóztathatod meg te bánatos szívű Özvegy! Nem tartóztathatjátok meg ti Atyai, 's Anyai ágyékából 's méhéből származott kedves gyermekei! Nem tartóztathatjátok-meg ti szerelmes Batáti Jonatháni! Mert imé azt feleli minden utánna való esdeklésekre: „ Akár melly szívű szeretetnek kötelei lettek legyen-is azok oh Szerelmém! a' mellyek eddig engemet ebben az Életben veletek egyesítettek; de az ISTEN hív, örömmel megyek, mert ti én réám nézve, a' Bóldogságnak csak folyamoti voltatok;

„most már igazán mégyek magához a' boldogságnak
Kút-Fejéhez! Ha azért Szerelmemim engemet igazán fe-
 „rettetek, még inkább örüljeteK hogy el-mégyek az
 „én Atyámhoz! Sőt mit mondok, nem tartóztathat-
 „játok meg itt e' Földön, ezt az ISTEN' halloklo Sze-
 „relmetsét, óh Vallásnak fentséges titkai! mert imé
 azt feleli: „Áldott légyen ugyan az ISTEN, a' ki en-
 „gemet a' ti esméreretekre méltóztatott; de ti csak *ú-*
 „*tak* vóltatok a' Mennyei Boldogságra; most már a' ha-
 „lál vízen engemet a' valóságos *szélna!* Igaz, nem hal-
 „lom ugyan már tovább azokat a' Lelki Tanításokat, a'
 „mellyekkel sokszor a' KRISTUSnak Szólgái fivemet
 „erről a' jelen való Világról a' Mennyeiekre fel-e-
 „melték; de melly nagy ditsőfség, hogy hallgathatom
 „már magát az örök Bőltsefséget! már mindjárt kevés
 „fempillantások múlva közelebből egyefittetem ő vél-
 „le, és a' Mennyei Titkoknak sokkal bővebb esmére-
 „tire jutok, hogy sem mint eddig vóltam, mert az IS-
 „TENtől tanittatom. Igaz, nem zárkozom már-bé az
 „én titkos ágyas-házamban, hogy ott Szent Elmélke-
 „désim buzgó Könyörgésim által keressem az én IS-
 „TENemnek Ortzáját: de melly nagy ditsőfség, már
 „ama' Mennyei *Sérafokkal* az ISTEN és a' Bárány Szé-
 „ke előtt szolgállok éjjel és nappal; már el-faggatta-
 „tik mindjárt egy kevés fempillantások múlva a' Kár-
 „pit az én femeim elől, a' melly mind eddig ama'
 „Világosságot hozzá járulhatatlan Világossággá tette
 „énnékem! Igaz, nem esmérlek már többé titeket Ke-
 „refztyén Hítemnek Szentséges Sákramentomi; a' mel-
 „lyekkel való élés eddig melly sokszor ki-bezélhetet-
 len

„Aen vigasztalásokkal töltötte-bé az én Lelkemet, fo-
 „rofsabban egyesített az én ISTENemmel engemet, és
 „úgy gondoltam mind annyifor Hít által magamat, mint-
 „ha e' Földön jártomban-is az Egekben lettem volna:
 „de melly nagy ditsőtség, milyen elmét feljül mülő
 „véghetetlen Bóldogság! már ott az ISTENnek Sze-
 „retete, a' melly eddig a' Szent Lélek által ki-öntetett
 „vala az én szívembe, mindjárt kevés szempillantások
 „múlva egy átaljába közöltetik én velem, és élek az
 „ISTENnek jobbjá felől való gyönyörűségekkel!

Oh vajha annakokáért az eddig el-mondottakat
 annyira szívetekben vennétek Édes Szerelmesim, hogy
 minden bóldogságtokat az URnak élni, és az URnak
 meg-halni abban tartanátok! Ha azért eddig a' Világhoz 's
 a' Földiekhez kellete felett ragazkodó szívvel vóltatok;
 vessétek ki ennek utánna ezt a' bálványt a' ti szívetek-
 ből, és hogy magának az Idvesség' Fejedelmének, és
 ennek nagy Apostolának a' Sz. Pálnak szavaival szól-
 jak tinétek, *Gyűjtsetek kintset magatoknak, nem annyira*
e' Földön, mint a' Menny-országban, a' hól a' tólvajok ki-
nem ássák, és el-nem lopják Mát. VI. 20. Ne vessétek bi-
zodalmotokat a' bizonytalan gazdagságokban, hanem az É-
lő ISTENben, a' ki mindeneket bővséggel meg-ád minékünk
a' mi tápláltatásunkra. Tim. VI. 17. Ha eddig olyan vólt
szívetek, mint a' kevélységnek felével fel-fúvattatott tőm
lő: szükség annak ennek utánna meg-fúrdaltatni, hogy
menjen ki abból az a' hijábanvalóságnak fele, hogy
oftán vóltaképpen le-nyomattasék, 's meg-aláztasék:
Tanuljátok meg a' ti felid Idvezitőtőktől, hogy alá-
zatos szívűek légyetek, (Mát. XI 29.) Alázzátok meg maga-

kat, mert az ISTEN a' kevélyeknek ellenek áll, és az alá-
 zatosoknak adja a' maga Kegyelmet; 1Pét. V. 6. tudván
 hogy a' ti leg-nagyobb ditsőségetek az, ha ISTENnek
 Fiai 's Léányi, és annak az orfágnak lakosai léftek,
 a' mellyet ígért az UR azoknak, a' kik ötet fzeretik.
 Ha eddig ama' bünösök leg-kedvesebb bálvánnyának a'
 testi gyönyörüségnek kísértetitol kellete felett ostrom-
 moltattatok; *fejtstetek-meg* ezután a' *Tstet*, annak min-
 den indulativál kívánságtal egyben, Gal. V. 24. és an-
 nak az Igazságnak meg-gondolása fíveteket éles tör-
 gyanánt járja által, hogy a' *Mennyei Jérusálem*ben nem
 mégyen-bé semmi meg-fertéztetett, vagy a' kiutálatosságot tse-
 lekefik, hanem tsak a' kik bé-írattattak a' *Bárany Életé-*
nek Könyvében (Jel. XXI. 27.): Ha eddig gyűlölségre,
 bozfu állásra hajlandó volt a' ti fívetek; légyetek ez-
 után felid 's könyörülő fívűek, és mikor fel-állotok
 imádkozni, ez az Igazság fájának parantsolatja ti hoz-
 zátok; *Meg-borsászatok* annak, a' ki ellen valami dolgokat
 vagyon, hogy a' ti *Mennyei Atyátok-is* meg-botsáfsa tinék-
 tek a' ti vétkeiteket. (Márk. XI. 25.) Ha eddig a' Kö-
 nyörgésben restek voltatok; kérjétek a' ti kegyelmes
 ISTENteket, mentöl fívesebb buzgósággal, hogy ad-
 ja tinéktek a' *Kegyelemnek 's Könyörgésnek Lelkét*. (Zak.
 XII. 10) Ha eddig az ISTEN' Házának gyakorlását,
 vagy ugyan el-múlattátok, vagy pedig az ISTEN' gyű-
 lekezetében magatokat ahoz illendő alázatossággal,
 buzgósággal nem viseltétek; ezután egész fívetek' e-
 rejéből arra törekedjétek, hogy a' *Dáviddal* együtt i-
 gazán el-mondhassátok, *én pedig a' Te jóvoltodnak foka-*
ságában bízván, bé-mégyek a' Te Házaadban, és könyörögök
 a' Te

a' *Te Sz. Templomodban a' Te félelmedben.* ('Sólt. VIII. Ha-
 eddig sokakat közzülletek, vagy ugyan meg-ejtett,
 vagy pedig avagy csak a' Vallásnak 's a' Kegyesség-
 nek gyakorlásában sokszor meg-tántorított e' Világ'
 fiainak amaz ö fokott kedves mondások, *Temporibus*
Sapiens mores sine crimine mutat, az az, Az igazán Bölts
 Ember a' maga erköltseit mindenekben az időknek fo-
 kásához alkalmaztatja; ezután, a' *Hitnek* *Paí'sát* *vegyé-*
tek-fel, (Efés. VI. 16.), *Ugy fénylyék a' ti világosságtok*
az Emberek előtt, hogy mások-is látván a' ti jó tselekedete-
iteket, ditsöithessék a' ti Mennyei Szent Atyátokat. (Mát.
 V. 16.) Így bizony el-hiddjétek, hogy igazán az *UR-*
nak-is *haltok-meg*, és még a' *Sirnak* *félin-is* a' Sz. Pál
 Apostólnak ama' *Hattyui Énekét* tellyes örvendezés-
 sel énekelhetitek; *Futásomat el-végeztem, a' Hitet meg-*
tartottam, ama' Nemes hartzot meg-hartzoltam, azért tu-
dom meg-adatik nékem az Idveségnek koronája.

De félben szakítottom eddig tartott együgyü El-
 mélkedésemet Sz. és ama' régi Keresztyén Atyától
Signaculum Orationis, *Imádság Petsétjének* neveztetett
Amen mondással mindjárt-is bé-rekezteném, ha még
 két 's három szókkal a' szóllásra nem kötelezne ama'
 gyázos Theátrumon mint egy keserü bánatoknak setétes
 piatzán utolsó Tíztefségnek el-vételére kitétetett Ko-
 porso; a' mellynek-is zemlélése egy olyan Uri Férj-
 fiúnak, a' kit az ö Méltóságos Uri Attyafiainak és
 Barátinak Lelkek különösön szeret vala, u. m. Néhai
 Méltóságos L. Bárá ALVINTZI GÁBOR Ur ö Nagysá-
 gának, kedves emlekezetét újítja-meg előttünk. Ki-is

Világi Életének kezdetét vette vala mint egy ez előtt 54.Éztendőekkel; midőn amaz akkori időben édes Hazánk-
nak félelően ki-terjedett Egét első nagyságu Tsillagok
módjára ékesítő Fő Méltóságok közzé, mind Méltó-
ságára, mind Tudományára nézve méltán fámliáztat-
ható Méltóságos L. B. Erdélyi Guberniális Consiliari-
us ALVINTZI GÁBOR Urnak mint Édes Attyának, és
Néhai Méltóságos Gróf GYULAI KATA Ur Afzony-
nak mint Édes Annyának igaz ISTENi félelemmel é-
keskedett Uri Házokban e' Világnak fővevénnyei köz-
zé bé-lépék. De noha a' vala már az ISTENi Gond vi-
selés Böltsefségének iránta tett rendelése, hogy kevés
Éztendők múlva, még Ifjuságának virágjában Édes
Ur Attyától a' Halál által meg-foztatnék: nem-hagya-
ték mind az által ugyan csak siralmas árvaságra, hanem
az ISTENi Kegyelem Édes Ur Afzony Annyát életbe
ő melléte meg-tartotta; Kinek-is Anyai gondviselése
alatt, a' Nagy Enyedi Ref. Collégiumban, mind a' Köz-
Jónak elő mozditására fűkséges Tudományokban,
mind az Idvességes Igazságoknak tanulásokban seré-
nyen tanittatott, mind addig, míg Oskolai pályáját el-
végezvén, és azután idővel, a' fegyver viselésre-is
meg-erősödvén, derekára fegyvert övedze, hogy mind
Felséges Koronás Királyához, mind édes Hazájához
való hűségét meg-bizonyítaná, bizonyos Éztendőknek
el-folyások alatt, az akkori Nemes Gyulaiánum Regi-
mentben serényen vitézkedvén, és ugyan ott Kapitá-
nyi fényes Tifztséget-is ditséretesen viselvén:

De minthogy ötet a' Termézet egyfzersmind a'
serény, és fáradhatatlan Gazdaságra-is különösön ké-
zitet-

fitette vala, azért hogy a' Termézetnek ezt 'a' belé-
je óltatott indulatját, magában még-ne fojtaná, hanem
azt inkább továbbra-is mentől forgalmatosabban lehet-
ne ki-pallérozhatná; innen Katonai hivatalának véget
vete, és e' Világi életnek tágasabb piatzára ki-lépven,
már azt kitsoda nem tudná hogy az Egekben lakozó
Sz. ISTEN nékie bizony mind azokat, a' mellyek az é-
letre fűkségefek már az ő Ifjúságában bövségefen ki-
sáfárlotta vala; de nem vala még itt ugyan tsak az
ISTEN réája való Kegyelmes gondviselésének határa,
hanem annak tsalhatatlan bizonyosságát abban-is nyilván
tapasztalta, midön elméjét a' Páros életre adván, a-
ma' belső kintses Tárházat-is fel-nyithatta, hogy ab-
ból ama' Bölts Salamontól az *Urnak jó akarattyának* ne-
veztetett *Jó Feleségét* ki-hozhatná, adván ő néki ez e-
lőtt 12. Éftendőkkel 's egy néhány Hónapokkal
élete kedves Párjául, már most másod ízben-is,
az ő Szenteiben magát meg-ditsőitő ISTENi Böl-
tsétségnek szabados tettzéséből, a' bánatos fízü
Özvegyeknek serege közzé bé-íratott Méltósá-
gos fűletésü R. Sz. B. Gróff Széki TELEKI KATA
Ur Afzony ő Nagyságát: Kiben-is az ő el-intézett re-
ménysege tsak leg-kisbebb részben-is meg-nem tsalatta-
ték, hanem inkább Házasági Életének Napjai öröm-
ben és békefésgben folydogáltak. Ezzel tartott Házas-
sági és Világi Életében már egyférsmind a' maga Lel-
ki Életét-is, mind az ő Méltóságos Uri Attyafiaihoz,
és Jó Barátihoz, *kép mutatás-nélkül való Szereteten* ki-
mutatván, (a' mellyet tudhatnak azok ti közzülettek,
a' kik ama *Béréa* Várofsának Lakofsihoz hasonló neme-
sebb elméjüekkel (Tsel. XVII. 10. 11,) a' Szent Köny-

veknek olvasásától nem idegenek,) hogy az Apostol Sz. Péter annyira betsüllött, hogy azt azokban kereste, a' kik a' Sz. Lélek által engednek az Igazságnak (1. Pét. I. 22;) mind pedig az ő egyfzer meg-esmért Vallásához való állhatatos ragaszkodásában, noha már azt e' Világ tsufondáros fijainak nagyra vágyó dölföfségek, olly igen kevésre betsüllik, hogy a' Valláshoz való leg-kisfebb fzeretetet-is épen nem a' nagy Méltóságban helyhezterett Férjfiakhoz, hanem tsak az alatsn forsu Emberekhez illendö dolognak tartásák; hogy már most az ő némelly Helység-béli Eccléfiájához-is, sok ISTEN' Szolgaihoz, és a' Proféták füzölködö fiaihöz való Kegyes Jó-téteménnyeit ne emlittsem, mellyeket maga-is az Embereknek nyelvein forogni nem kívánt, elégségesnek tartván azt, hogy azok az ő Mennyei Attyának fzei elött nyilván vagynak! (Már. VI.)

Imé pedig midön még tovább-is Méltóságos hozzája tartozott Szerelmefei, és igaz fívi Méltóságos Jó Baráti az ő Életében gyönyörködni kívánnának, elérkezék reménységek felett, a' Mennyei végezésből, az ő itt e' Földön való múlatozásának meghatározott ideje. Azonban az ISTENi Kegyelem az ő URnak lett meg-balálózását meg-engedvén, hogy mikor mások ennek a' félelmek Királynának hozzájuk való közelítésén, lágy viaf módjára fívekben tsak nem előlvadnak, mint II. Lajos Frantzia Orzágnak Királya, valamennyifér meg-betegedett, mindanyifor feros parantsolatot adott arrol-ki, hogy senki az ő egész Udvarában a' Halált még tsak meg se emlittse; ő kevés napokig tartott nyavalyája után Világi egész életének

54-dik, Házasági Életének pedig 13-dik Eftendejében, minden haláltól lett félelmes rettenés nélkül (arrol kü- lömben-is már még ez előtt jó idején gondolkozván) Lelkét Meg-váltó ISTENének Kezében ajánlá.

El-botsátod hát már e' fzerént most vegképpen Szemeid elöl eddig tartott Életed' Párját, Méltóságos bánatos fízü Özvegý, Méltóságos R. Sz. B. Gróff Szé- ki TELEKI KATA Ur Affzony! Kinek-is ha már most másod izben-is az Özvegýeknek Seregében lett fám- láltatásod Szívedet bánattal 's keserüséggel illette, azt épen nem tsudálom; nem-is kívánom én azt te benned egézfzen meg-fojtani; mert nem-is kíván a' Mennyei Felfég valamelly kemény közikla fívet mi töllünk; hanem még inkább azt kívánnya, hogy az ő réánk botsátott látogatáfít igen-is meg-érezzük, és a- zokat a' mi hafznunkra fordítani igyekezzük. Tu- dom azt-is, hogy a' Kegyelem nem-is arra való, hogy a' Termézetnek indulatját mi bennünk erőszakoson meg- fojtsa, hanem hogy azt kormányozza és igazgassa: arra pedig hogy mostani bánatodban magadat a' Kegyelem ál- tal igazgattatni engedjed, elégedendő okot találhattz. Mert ha hízed Méltóságos Özvegý, hogy annak a' mi Mennyei Atyánknek, a' kinek akaratja nélkül tsakegy haj fál sem élék-el a' mifejünkröl, mennyivel inkább az ő Bölts és örökké imádandó gondvifelése vigyáz különösön az Embereknek életekre és halálokra: (hi- fzed pedig, mert a' Kegyelem' Oskolájában taníttattál;) bizony már most méltán azt mondhatod te-is bizo- nyos tekintetben, a' mit Idvezitönk mondott vala Pi- látusnak; *Tenéked Oh Halál nem lett volna semmi batal- ma*

ma én rajtam, ha tenéked onnan fellyül nem adatott volna. (Ján. XIX. 11, De ha hízéd egy felől továbbá azé, hogy a' mi Szerélmeseinknek töllünk való el-vé-tettetések nem a' mi réánk irigy fémekkel néző, hanem a' minket fzeretö ISTENnek munkája, Ki a' kiket fzeret meg-dorgálja, meg-ostoroz pedig mindent valakit Fijává foga-d; ('Sid. XII. 6.) más felől pedig ha hízéd, hogy a' KRISTUS JÉ'SUS által meg-váltattattaknak halalok, nem nyomoruság, hanem inkább a' nyomoruság alol való ki-fabadulás; (hízéd pedig, mert nem tartalak az IS-TEN' Befzédeben olyan járatlannak, hogy azt ne ol-vastad volna:) bizony mind ezeknek hát már most meg gondolása, te előtted a' valóságos vígáftalásoknak ki-folyó kút-fejeit fel-nyithattya. A' te Életed' ked-ves Párja pedig már most még egyfzer mint egy az ö-rökké valóságnak Kapujából vízfá fordulván, azt ki-vánnya, hogy a' minden vígáftalásoknak ISTENE lé-gyen fzüntelenül a' te fzívednek erősfége, és te örök-séged mind örökké. A' bánat után tégye már valaha az örömet állandó a' a' te Méltóságos Uri Házadban: a' te Anyai fzeleidnek gyönyörüségét, a' te Méltóságos Gróff Kis Rhédei RHÉDEI ÁDÁModat, tégye a' Hazá-nak és a' maga Házának különös ékefségévé erősfégévé.

Borsáfsátok-el ti-is már most ötet, valakik e' mi Hazánkba Épen virágzó Méltóságos Uri Házakban ö véle Vérséggel vagy Sogorsággal, vagy fíves Barátsággal egygyesíttetetek, és ma-don minekutánna bútsu vételét az én utánnam fel-állandó Tí-f-teletes Orátórtól meg-halljátok, tegyétek-bé Testének le-omlott Sátorat amaz ö fámára most újjonán kézfíttetett Temerö bólt-ban, hogy Lelkére nézve az Egeknek fenyefségében, Testére nézve pedig ebben az Ágyas-Házban az utolsó Fel-támadásnak Napjáig nyugodjék-meg, Nyugodjék, mondjátok velem együtt mind örökké. ÁMEN.

TEMETÉSI ORÁTZIO.

Mellyben

NÉHAI MÉLTOSAGOS L. BÁRO

ALVINTZI

GÁBOR

UR ÖNAGYSÁGA

ELETÉBEN A' N. ENYEDI NEMES REFORM. COLLEGIUM' ÉS UGYAN AZON NEVEZET ALATT LÉVŐ

VEN. TRACTUSHOZ TARTOZO REFORM.

EKLESIAK' FÁRADHATATLAN SZORGALMA-

TOSSÁGU INSPECTOR CURATORA' UTOL-

SO TISZTESSÉG TÉTELÉNEK ALKAL-

MATOSSÁGÁVAL.

Az Ember rövid Életének akármelly kedvetlen vállalkozásaiban, és főképen annak bizonytalan végében tündöklő véghetetlen ISTENi böltséfségnek némű némű nyomait kívánta zemléltetni,

M É H E S G Y Ö R G Y.

A' KOLO'SVÁRI belső Farkas Utrai Templomban, a' mostan folyó MDCCLXXXVIII-dik Eftendőben Sz. Jakab Havának 22-dik Napján.

TEMETESI ORATZIO.

Melipon

NEHAI MELTOSAGOS E. BARO

ALVINTZI

GÁBOR

UR ÖNAGYSA GA

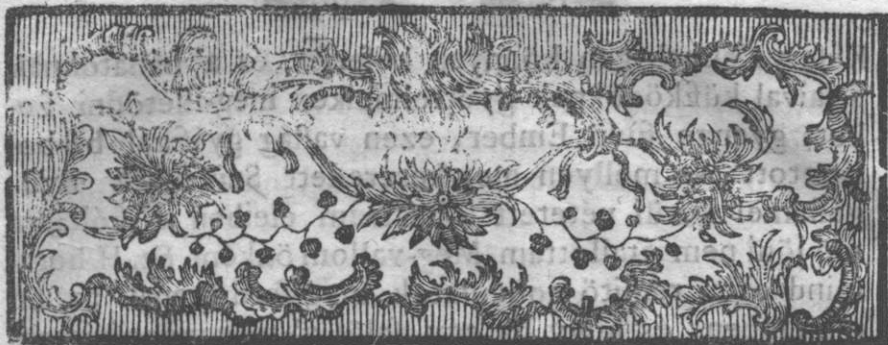
ELETTEN A. N. ENYEDI NEMES-REFORM. COM.
LEGIUM. ES UGYAN AZON NIVEXET ALATT LE-
VŐ VÉN. TRATUHUZ TARTOZO REFORM.
EXESSAK. FARADHATATAN SZORCALMA.
TOSZGU INSPECTOR CURATORA. UTOL.
SO TISTESSÉG TETELNEK ALKAL-

MATOSZAG VAL.

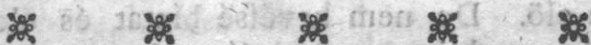
As Emler tövíd Kiseinek Kiseimelly kedvelen vő
Kiseimellyen, de Kiseimellyen Kiseimellyen Kiseimellyen
Kiseimellyen Kiseimellyen Kiseimellyen Kiseimellyen
Kiseimellyen Kiseimellyen Kiseimellyen Kiseimellyen

M E H E S G Y Ö R G E

A. KOLOSVÁRI BOLSA FARKAS KIRAZI Templomban, az
moltan folyó MDCCXXXVIII-ik Esztendőben az
Jakab Hlavánek az-ik Napján.

**Hazánknak Méltósággal, Tisztefésséggel, és kü-
lömb külömb Virtusokkal fénylő Ékeségei,
Minden Renden lévő fómoru Halgatoim !**

Tsudáljátok nem kétlem Sz. H. hogy
ezen gyáfos Orátori Székben elő állot-
tam. Tsudáljátok úgy láttzik, hogy ebben, az ilyen
fómoru alkalmarossággal előttem épen fokatlan hely-
ben, az elmét és a' füleket gyönyörködtetni fokott é-
kesen főllástól felette igen távol járó tsekély Orátions-
kámmal, ezen népes és igen fényes Gyülekezet előtt
meg-jelenni bátorkodtam. Tsudáljátok hogy mint a'
Ke-

Keservefekkel igen könnyen kesergő, és a' bánatoknak árjaival küzködőknek gyötrelmeiken meg-illetődni szokott gyenge szívű Ember, ezen vastag gyáffzal béborittatott, és mélyen meg-keseredett Szíveknek nyögésekkel körül vétetett Theatrum eleiben a' föllásra elő jöni nem áttallottam. Meg-vallom önként Sz. H. hogy mind ezen rémitő gondolatok meg-fordúltanak az én elmémben, és hogy ha egy felől a' ti egyenefségekhez és felidségtekhez való bizodalom, melly férént az én fogyatkozásaimat el-tűrni, és a' fzeretnek palástjával el-fedezni nem sajnáljátok; más-felől pedig az Orátorok' ama fényes Tsillagának a' *Cicerónak* egy fava nem bátorított volna, ezen Hivatalom mellől éppen el-is állottam volna. Nem illeti úgy monde ezen híres és bölts Orátor a' Philosophust az ékesen föllás, hanem az ő kötelessége abban áll inkább, hogy a' dolgot tisztán, világosan, fontoson, és illendő rövidséggel adja elő. De nem kevésbé biztat és élezt engemet, még annak-is meg-fontolása, hogy noha ugyan a' kesergőkkel együtt való kesergésre és a' meg-sebhetett Szívek fájdalmaiknak magamban való érzésére, mind a' természet, mind pedig a' jó szív mintegy ellene áthatatlanul ösztönöznek engemet, mindazáltal ugyan azon fájdalmaknak meg-enyhítésére és a' keserüségnek terhe alatt el-nyomattatott Szíveknek fel-éleztésekre, ha fellyebb nem emelkedném-is, csak a' természet munkáinak femes vizsgálásán fundáltatott, és abból az okoskodásnak tsalhatatlan Regulái fzerént kihozott Tudományban a' *Philosophiában*, találok én olly ditsősséges, olly fontos és fívre ható Igazságokat, a'

mel-

lyeknek voltaképen való meg-fontólása, ha ugyan é-
gézzen el-nem venné-is, a' mellyet épen nem-is lehet
kivánni, avagy tsak igen nagyon meg-könnyebbitheti
akármelly bánatokkal küzködő Lelkeknek az ő terhe-
ket.

És óh vallyon ugyan hól vagyon ennek inkább
helye, mint ezen gyászos Theatrum felett, a' mellyen
ama' fok virtusokkal ékeskedett, és Életének tsaknem
dél-őzben tündöklő világában hirtelen el-enyézett, ne-
mesebb részére nézve pedig a' jobb életre bódogul által
költözött, Méltóságos Uri Férjfiúnak, Néhai Méltósá-
gos L. Báró ALVINTZI GÁBOR Ur ő Nagysága, életé-
ben a' N. Enyedi Nemes Reform. Collegium' és úgyan
azon nevezet alatt lévő Ven. Tractushoz tartozó Re-
form. Eklésiák' fáradhatatlan főzorgalmatosága Inspec-
tor Curatora' porának fetétes báltja nyugozik? Szen-
vedjetekek-el azért még egy kevésse engemet Sz. H. a'
mig az *ISTEN véghetetlen böltsétségének, az Ember rövid
életének akármelly kedvetlen vizsgáltságában és főképen
annak bizonytalan végében tündöklő némü némü nyomait ti
veletek femléltetni, és ezen meg-boldogult Méltóságos
Uri Ferjfiu' utolsó tisztesség tételének főjtatását bé-vé-
gezni igyekezem. Oh vajha az én pallérozatlan, és
minden ékessegtől távol járó Befédem, a' ti elmétek-
nek meg-győzésében, és szíveteknek 's figyelmetes-
ségteknek meg-nyerésében foganatos lehetne!*

Mennél bizonyosabb a' minden napi közönséges
tapasztalásból az Ember világi bódogságának, a' fik
jégen sebessen forgó tsigához hasonló álhatatlansága,
és annak a' nyomban egy más után következni szokott

és egymást ottan ottan fel-váltó fzerentse, és fzerent-
 tsétlenség, kedves és kedvetlen napok között kevés
 ideig tartó jádžottatása után árnyék módjára hirtelen-
 való el-múlása; annál fűkségesebb, hogy egy olyan
 mozdulhatatlan erőtséget, egy olyan bátorságos me-
 nedék helyyet igyekezzünk keresni, a' mellyben e' vi-
 lági változandó életünknek akármelley keserves törté-
 netei, és fel-háborodott elménknek nyughatatlan hany-
 kodási között tsendességet és meg-nyugovást találhas-
 sunk. Valojában érzették-is eleitől fogva ennek fűk-
 séges vóltát az Emberek, és már a' régi Böltsék, a'
 kik az el-rejtett dolgoknak világosságra valo hozáfok-
 ban foglalatostkodtanak, különös fozgalmatossággal i-
 gyekeztenek azon, hogy a' keserűségeknek árjai kö-
 zött hanykodó bánatos fíveknek meg-újjittáfokra,
 valamelly hathatós vigafztaló erőtséget fel-tálálhatná-
 nak. De óh melly igen gyenge és tsak hamar féljel
 omlo fővenyre állított fundamentomon épültenek va-
 la minden ő vigafztaláfaik! Melly igen elégtelenek va-
 lának azok a' bánatos fívnek tökéletes meg-nyugtata-
 sára! Ugy hogy ha fíntén álomban merithették-is mint-
 egy óllykor a' meg-febhetett fívet, de hogy az vi-
 ffont fel-ne ferkennyen, és a' keserűségnek mardoso
 fájdalmaiktól fel-ne ébreftsésék, azt soha-is véghez nem
 vihették. Tsak abban határozódtanak t. i. nagy ré-
 fzent az ő vigafztalo erőtségeik, a' mivel még ma-is i-
 gen gyakran igyekezik az Emberek tsendefiteni a' meg-
 keseredett fíveket! *Factum infectum fieri nequit: Feras
 non culpes, quod mutari non potest.* A' mi egyfzer rajtad
 meg-esett, azt semmivé nem teheted, jobb azért, hogy
 a'

a' mit immár meg-nem változtathatf, azt békefséges türeßsel szenvedjed inkább, mint sem fel-háborodott elmédnek törödései, és békételenségei által fívedet még jobban-is terheljed, és fájdalmidat még nagyobb-
ra neveljed. Oh fomorú vigasztalás! Hízem épen az a' baja a' kereftviselések alatt nyögő Léleknek, épen az terheli ötet, hogy femmi útát és módot nem lát, melly által azt a' mit el-veztett vízfá állithassa, és a' mi rajta esett azt el-távostathassa, és vallyon mitsoda vigasztalására fílgálna az ő néki, hogy ő azt immár femmiképpen meg-nem fordithatja? Vallyon mitsoda könnyebbségére fílgál az, a' betegségben kinlodó Em-
bernek, hogy azt ő néki tsak békefséges türeßsel kel-
lene hordozni, mivel az ő nyavalyájának nem volna femmi orvofsága?

De ennél még fokkal helytelenebb és bódogta-
lanabb vólt azoknak igyekezetek, a' kik az ISTENT e' világból mint egy ki-rekeftteni és a' Termézet Úrá-
nak nevezetesen az Emberek bódog vagy bódogtalan állapotjuk körül foglalatostkodo bölts gondvifelését két-
tségben hozni kívánták vala. A' kik e' világi életnek mindennémü történeteit vagy a' vak fzerentsének, vagy pedig ellenben a' *Fátumnak*, a' termézetit dolgok egymásból folyo fíükséges és el-kerülhetetlen követ-
kezésének tulajdonították vala. A' mellyről igen es-
méretesek a' többek között egy régi Poetának ama' Ver-
sei: *Cum rapiant mala fata bonos, ignoscite fasfo, Sóllicitor niblos esse putare Deos.* A' midön látom hogy a' gonof *Fa-
tumok* avagy a' Termézetnek ellene álhatatlan folyása el-
hordja a' jó Embereket, meg-botsáfsatok, de meg-kell

vallanom, arra a' gondolatra öftönöztetem hogy Istenek valósággal nintsenek. Egy írtóztató gondolat! a' melly elébb adhat alkalmatosságot a' kétségekben esésre, mintsem a' maga forsán tellyes bizodalommal való megnyugvásra a' jozanon gondolkozó elmének.

De felette igen mefze távoznám én tzéломtolés tsupán tsak hafontalan fő faporitással terhelném a' ti figyelmetességeket, hogy ha a' vigasztalásoknak mind azon kút-fejeit elő hordani kívánnám, mellyeket a' kedvetlen történetek között hánykodó fívnék le-tsendefítésére eleitől fogva koholtanak az Emberek. Ki-mondom azért egyenesen, hogy akármint hánnyuk ves-sük a' mi elménket, akármerre fordittuk a' mi nyughatatlansággal tellyes fívünket, nem találunk semmit, a' mi e' világi változandó életünknek sokféle vi-zon-ragságai között, ölyly' hathatofon meg-illethetné, és ölyly, tökéletes bizodalommal 's tellyes meg-nyugovással bé-tölthetné a' mi bádjadozó Lelkünket, mint az ISTEN' e' roppant világnak igazgatásában tündöklő vég-hetetlen böltsétségének és mindeneket felyül muló jó-ságának voltaképpen való meg-gondolása. Mert ha igaz az, hogy a' Termézetnek Ura, a' ki minket teremtet, még tsak egy fempillantásig sem hagyott, és nem hágy soha-is tsupán tsak önnön magunkra bennünket; sőt inkább mint mindeneket jól tudó Felség, jól látta még fogantatásunk előtt minden mifdol-gainkat, és minket illethető mindennémü változásainkat. Ha igaz az, hogy tsupán tsak az ő parantso-latjának favára állanak elő mindenek az egész világon, és még tsak egy haj fál sem esik-le fejünkről az ő bölts

bölts akaratja nélkül. Ha igaz az, hogy az ő véghe-
tetlen böltsétsége soha-is meg nem tsalatozik, és az
ő határt nem esmérő jósága mindenkire egyaránt ki-
terjed. Ha igaz az végezetre hogy az ő hatalma na-
gyobb minden hatalomnál, és erősebb minden ellent
álható akadályoknál. Egy szóval ha igaz az, hogy az
ISTENi véghe-tetlen böltsétségség igazgatja e' Világot,
és ebben nevezetesen minden mi dolgainkat-is, igaz,
tsalhatatlanul igaz az-is, hogy semminémű kedvetlen
változás, nyomoruság, szenvedés, nem eshetik mi raj-
tunk, a' melly a' mi jövendő valóságos böltdogságunk-
nak annál hathatósabban lejendő elő mozditására ne-
vólna intézve.

Es óh vajha ólly' fferentsés lehetnék én immár
mostan, hogy nyithatnám-fel ti előttetek a' Termézet-
nek rejtekeit, és ffehléltethetném ti veletek az ISTE-
Ni Böltsétségségnek azokban ragyogo fugárait, el-oláná-
nak bizonnyal, a' nyughatatlanságsnak, békételenségs-
nek, és minden kedvetlenségsnek, a' ti ffevetek felett
függő ferétes Fellegei. De el-kell tsüggednünk egézf-
fen, ha mi egyfelől ugyan az ISTENi böltsétségs, ha-
talom, és jóság ffelesen ki-terjedett Theatrumának,
az egézf Világnak meg-mérsékelhetetlen nagyságát;
más felől pedig még a' leg mezfzebb látó Emberi érte-
lemnek-is igen fforos határok közzé, és egykitsin po-
rotskában rekefztetett tehetségét; egyfelől ismét a'
termézet munkáinak meg-fámlálhatatlan bámulásra
méltó fokaságát, és mind azoknak fok ezernyi ezer
külömbözö formákban öltöztetet külömbsegeiket, más
felől pedig a' mi elménknek tsak a' mi tompa érzékeny-
ségsink

ségeinket meg-illethető kevés fámu dolgoknak külső tekintetében meg-akado, és azok belső valóságoknak tökéletes esméretekre soha-is el-nem jutható gyengeségét voltaképen meg-föntoljuk. Mindazáltal ne essünk kétségben, mert noha ugyan az ISTENnek böltségsége, melyet a' maga munkáiban ki-nyilatkozott véghetetlen, minden mi erőnk és tehetségünk pedig ahoz képest csak olyan mint a' semmi; ugyan csak ezen gyenge, és a' mi elménket bé-borító fetétségekben csak alig tsillámpolo világosság-is elégséges arra, hogy az ISTENnek körülöttünk dajkálkodo Gondviselésében való tökéletes meg-nyugováfsal bé-tölthesse a' mi szívünket.

Emelkedetek-fel csak, imár mostan Sz. H. gondolataitokkal elsöben-is az Égnek fámatalan nagy sokasággal tündöklő feregeire, az éjtfakának gyázos fetétsége között olly' kellemetes fénnel villogo Tsil-lagokra. Mi lehet ditsössegefebb és nagyobb mester-séggel kézült, mint ezen roppant égi Testeknek minden Emberi söt Angyali értelmet-is feljül muló alkotvánnya? Mert ha hízünk azon Tudosoknak, a' kik az égi Testeknek járásokat, egymáshoz való állásokat és fok egyéb tulajdonságaikat hozzás, fáradságos és magofsan járó vizsgálódásaik után ki-tanulván, az égen fel-rettzeni fokott jelenségeket, ugymint p. o. a' Napban, Hóldban és más Plánétákban-is bizonyos idökben láttzani fokott fogyatkozásokat, fok Eftendökkel előre olly' accuratioval meg-mondják, hogy azoknak még csak leg-kifsebb környül állásaikban-is nem hibáznak. Ha hízünk mondom ezen Böltségeknek, ezek arra

tanítanak bennünket, hogy mind azon Tsillagoknak, a' mellyeknek bővebb esméretekre az Emberi tehetség és forgalmatosság el-juthatott, nagyságok, állások, egymástól való távolságok, a' magok ki-fabott útjokban ízónyu sebességgel, minden hiba és el-tévelyedés nélkül való járások, olly' ki-mondhatatlan bőltsésséggel vagynak ki-fabva és el-rendelve, hogy mennél tovább juthatnak még a' leg-nagyobb elmék-is azoknak esméretekben, annál nagyobb álmélkodással, és azoknak Szerzőjökhez annál mélyebb tisztelettel vi'sgálják azokat.

Talám meg-engeditek énnékem Sz. H. hogy ezen fel-tételemet tsak épen egy példával világosítsam. Eddig az ideig a' Nap körül hét első rangu és ismét tizenkét másod rendbeli Plánéták esmérternek; az az az egész Földhöz nagy részént hasonló égi Testek, mellyek a' Nap és egyfersmind a' magok Tengelyek körül-is, bizonyos kerületekben meg-fűnés nélkül forognak, és a' mint fentén a' Föld, a' Napnak fénylő és egyfersmind melegítő sugárjai által világosíttattnak. Ennekfelette a' magok különös formájokkal és tekintetekkel az Embereket meg-rémíteni szokott üstökös Tsillagok-is minden bizannyal ide tartoznak, tsak hogy épen ezek tőlünk ritkábban láttathatnak; a' mellyek t. i. nem különben mint a' Plánéták a' Nap körül bizonyos és meg-határozott utakban járnak; de a' mellyek immár sokkal nagyobb számmal vagynak, mivel tsak azok mellyek a' Historiákban fel-jegyeztettek, hogy bizonyos időkben láttattanak, négy száznál többen taláttatnak. Ne gondoljátok pedig azt ingyen-is, hogy

hogy a' Napnak Tartományához tartozo ilyen rop-
pant égi Testek valósággal csak épen ennyi fázmmal
vólnának, sőt inkább valaminthogy ez előtt csak ke-
vés Eftendőkkel egy új Plánétának nyomában akadta-
nak, két hozzá tartozo Darabontjaival, avagy másod
rendbéli Plánétákkal, a' mellyek annakelőtte épen nem
esmértettek vala, (a) úgy minden bizonnal, a' töb-
bek között egy tudós Mathematikusnak hiteles funda-
mentumokon épült calculussai fzerént, az elsőb rangu
Plánéták tizenhétnél, a' másod rendbéliek fáz hufznál,
az üstökös Tsillagok pedig hatvan négy ezer millio-
nál nem kevesebb fázmmal taláztatnak; (b) de a' mel-
lyek leg-nagyobb rézfént töllünk felettébb valo távol-
sá-

(a) Ezen új Plánétát egy Angliában lako, fületésére néz-
ve Német és a' Tsillagok vizsgálásában fáradahtatlanul forgolo-
do *Herschel* nevü tudos Ember találta-fel leg-elsőben, avagy
inkább, hogy valóságos Plánéta légyen bizonyoson ki-tanulta,
az 1781-dik Eftendőben, és azt az Angliai Király nevérol (*Ge-
orgium Sidus*) György Tsillagának nevezte, de a' Berlini mo-
stani hires Astronomus *Bode* Ur javallásából most inkább *Uranus*-
nak mondatik közönségesebben. Az után ennek Eftendei for-
gása és egyéb tulajdonságai még jobban-is meg-határozattak;
hogy t. i. 83. egész Eftendők és 122. Napok alatt végzi-el
egyzer a' maga útját a' Nap körül, mintegy négy fáz millio
mértföldnyire vagyon távol a' Naptól, és nyoltzvanfzor na-
gyobb az egész Földnél. Ennek fenn említett két darabontjait-is,
ugyan azon *Herschel* Ur találta-fel az 1787-dik Eftendőben Fe-
bruariusban.

(b) Ezen tudós Ember a' Leonbergi Vicarius *VVurm* Ur,
a' Würtembergi Tartományban Német Országon, a' kinek er-
ről való írása taláztatik a' *Bode* Astronomiai Kalendariumában
az 1790-dik Eftendőre; a' 168-dik oldalon.

ságok és egyéb akadályok miatt, még a' leg-élesebb és a' leg-meszebb látó üvegekkel fel-fegyverkezett szemektől-is meg-nem láttatharnak; és még-is mind ezek el-nem vétik soha-is az ő nékiek ki-mutatott útát, egyik a' másikkal egyben nem találkozik, sőt még csak annyira sem közelit hozzája, hogy annak menésében és állásában akadályul lehetne. Az honnan ti magatok jól által láthatjátok, melly igen hijában való és értetlen légyen mind azoknak félelmek, a' kik valamely üstökös Tsillagnak fel-tettzésével el-rémülnek, és abból mindenféle kedvetlen történeteket, háborúságot, dög-halált, vagy e' Földre következő valamely más nevezetes változást jövendölnek; mert valamint-hogy a' Napnak, Holdnak és más meg-fokott Tsillagoknak fel-jöreteleket látván, nem retteg senki, úgy fíntén az üstökös Tsillagok fel-tettzésekkel-is hogy magát el-rettentse, arra épen semmi oka nem lehet. Emelkedjete-k fel tehát a' Termézet' Urához, és tudakozodjatok erről ti magatokban: Kitsoda mérte-ki illy nagy értelemmel mind ezeket? Kitsoda vetett mind ezeknek határt? és kitsoda rendelte-el ezeket illy' tsudára méltó nagy Böltséfséggel? Avagy nem a' Teremtőnek nagysága és végheterlen böltséfsége tettzik-é-ki mind ezekből?

De jól tudom ezt gondoljátok ti magatokban: Mind ezek igen távol vagynak mi töllünk, és mi öröme-st hagyjuk mind ezeket, csak az a' félekben gyönyörködő Tsillagok vi'sgálóinak - Szálljatok alá azért ha úgy tettzik velem együtt erre a' Földre, és a' ti figyelme-re-fogteket akár a' Termézetnek a' Föld' gyom-

rában el-rejtetett kintseire, akár a' Föld' színét ékeftető fámtalan fok Plántákra, fákra, füvekre és virágokra, akár az érzékenységekkel és egy helyből más helyben mozdulható Testtel fel-ruháztatott élő állatokra fordítsátok, és az azokban tapasztalható felettébb való nagy különbségben ki-tettző tsudálatos meg-egyezést, *Harmoniát* vizsgáljátok, mit találhattok mind ezekben-is egyebet, hanem az ISTENnek e' Világ' igazgatásában tündöklő véghetetlen bőltsétségét és gazdag kegyelmességét?

Vagy ha még az e' féle vizsgálódások-is idegenek és fokatlanok ti előttetek, fáljátok csak ti magatokban, elég ditsóséges, elég hathatós jeleit és bizonyosságait fogjátok ottan-is találni, az ISTEN' különösebben ti körülöttetek munkás bőltsétségének és jóságának. Nem szóllok én már mostan az emberi test' igen fok apróbb és nagyobb tagokból, izekből, erekből, inakból és külömbb külömbb nedveségekből tsudára méltó mesterséggel egyben rakott alkotványjáról. Nem szóllok a' Termézetnek ama' mind e' mái napig-is megfejtethetlen tickáról, a' testnek ama' láthatatlan erővel a' lélekkel való szoros egyben foglaltatásáról, hanem csak épen a' ti Világi élteteknek külső *Theatrumára*, és annak a' ti fogantatástoktól fogva mind e' jelen lévő szempillantásig el-tölt folyására kívánlak egy kevésbé ki-vezetni és figyelmetessékké tenni benneteket. Kitsoda mondhatja azt önnön maga felől: Én vagyok magam egyedül Ura és el-rendelője a' magam Dolgaimnak, és tsupán csak tölem függ az én szerentsés vagy szerentsétlen állapotom, dolgáimban való elő-

lőmenetelem vagy hátra maradásom? Imé gyámoltalan és magával jól tehetetlen állapotban lépik-bé elsőben-is az Ember erre a' Világra, és a' midőn másoknak ő körülötte való Dajkázkodások által annyira nevededik, hogy lábára kél, kitsoda ottalmazza ötet nagyobb részént az ő reája még dajkáinak Kezeik között-is igen könnyen következhető vezedelmek ellen? Majd a' midőn továbbá az életnek meg-ért idejére jutván addig való vezérlőinek, oktatóinak fárnyaik alól, e' Világnak sokféle kísértetekkel, próbákkal és igen könnyen a' rofira vezető alkalmatosságokkal meg-rakott *theatrumára* ki lépik, kitsoda szolgálta-ki ő néki az eszközoeket, kitsoda mutatja-ki és állítja eleiben mind azon környül állásokat, mellyek az ő előmenetelének és fel-tett tzeljában való bódogulásának előmozdítására szolgálnak? Melly igen gyakran meg-esik hogy ez vagy amaz, bölts előre való nézéssel nagy *planumokat* és *projectumokat* készít a' maga elméjében, a' maga Háza állapotjának ilyen vagy amollyan móddal lejendő el-rendelése, ez vagy amaz hivatalnak, Tiszttségnek meg-nyerése, ez vagy amaz tzeljának elérése felől; minden eszközoeket munkában vézen, mellyek ötet fel-tett tzeljára leg-egyenesebb úton vezérelhetik; de melly igen könnyen meg-eshetik, és elég gyakran meg-is történik, hogy minden ő igyekezete szorgalmatossága hijában való lézen, hanemha a' terméket? Ura a' dolgoknak folyását, mellyek nagyobb részént az ő hatalmán kívül vagynak, annak elő fegélésére kormányozza! Melly gyakran meg-esik még továbbá az-is, hogy minden maga munkája és szorgalma-

tofsága nélkül kerüli-el az Embert a' vezedelem, a' melyet ő előre-is el-nem láthatott, és a' mellynek el-fordítása-is az ő hatalmán kívül tétettetett vala! Avagy nem az egész Világnak Ura igazgatja tehát a' mi egész életünket? Avagy nem a' Teremtő vezérli fűntelen minden dolgainkban a' mi lépéseinket?

De jól vagyon ám légyen úgy, hogy önnön magának a' Termézet' Urának kezében vagyon fűntelen a' mi egész életünk, mozgásunk és minden mi igyekezetünk, honnan vagyon tehát még-is az, és miképen lehet azt az ő Felsége mindeneket fellyül múlo böltsétségével és határt nem esmérő jóságával meg-egyeztetni, hogy illy' töredékeny, illy' gyarló és fűntelen való vízföntagságoknak tárgyul tétetett természetel ruházta-fel azokat, a' kiket a' maga Ditsöségére a' maga jóságának és fzeretétének meg-esmértetésére, egy szóval a' bódogságra állított elő? Alig lépünk bé e' Világnak mezejére, és legottan a' fájdalmak, a' nyomoruságok és fenvedések mint meg annyi Ellenségek ostromolni kezdik gyarló életünket. Oh melly fokban még minek előtte ez életnek édefségét vagy keferüségét meg-kostolhatták volna, sőt minek előtte az élethez még tsak hozzá-is kezdhettek volna, az Emberi Társaságból végképen ki-fakasztatnak, úgy hogy a' mint a' tapasztalások bizonyítják, ezer Gyermek közzül a' kik e' világra fűlettetnek, életeknek leg-első Eftendejében kétfáznál többen az örökké valóságra által költöztetnek, és mintegy hét vagy nyóltz Eftendők múlva azoknak tsak fele réze-is alig marad-meg e' világi életben, és a' mi még fokkal terhesebb azok közzül is a'

is a' kik életeknek sokféle vizontagságaik között az ember korra el-jutottanak, oh fómoru dolog! igen feleszámmal azok, a' kik mind magok Házóknak kormányozására, és táplálására, mind Felebarátjaik javoknak munkálodására, mind közönségesen az egész Hazafőlgálatjára meg-kivántato ajándékokkal mások fellett ékeskednek, életeknek zöldellő állapotjában, magok Kedvesseiktől, Barátjaiktól, a' fűkölködő nyomorultaktól és az egész Hazától hirtelen el-vétnek, Avagy nem sokkal jobb volna-é az életet még tsak foha-is meg-sem kofolni, mintsem annak egy kevés ideig tartott fáradságos folytatása után egyfzeriben ki-vá-gattatni?

Ezek úgy láttzik igen terhes és méltó panafók. De engedjétek-meg énnékem Sz. H. hogy tsak egy Kérdést támafzák ti elötökben, reménylem hogy ti magatok ezen fel-tett panafra meg-fogtok felelni: vagyon-é ezen népes Gyülekezetben tsak egy olyan, a' ki igazán kívánná azt, hogy ő erre a' Világra foha sem fűlettetert volna? Avagy vagyon-é olyan tsak egy; a' ki valósággal akarná és fűvéből ohajtana azt, hogy ő ebben a' fűmpillantásban mind testére mind lelkére nézve egyfzeriben semmivé légyen, és minden érzékenységeitől tellyefséggel meg-fofzatsék? Ha valaki talám főval azt állittaná-is, de hogy az ő fűvének belső kívánsága valósággal ez légyen, én ugyan magammal el-nem hitethetem. Az honnan-is ezt hozom-ki egyenesen, hogy fűzereti minden, még a' leg-nagyobb nyomoruságban lévő-is az életet, és ifzonyítja ötet a' semmivé való lételnek még tsak emlékezete-is, Nem-

is lehet különben; mert akár mint nagyítsák némely
 mélancholicusok e' világi változando életünket ostromol-
 ni szokott gonoszoknak fámát; de én ugyan azt tar-
 tom, hogy ha mind azon keserü történetek, valamely-
 lyekkel egész életünk el-folyásában kelletik minékünk
 küzködnünk egy summában fedettetvén valamely mé-
 rö fontnak egyik Serpenyőjében tétettethetnének, a'
 másikon pedig csak a' jók, a' mi szívünknek kedves
 érzései rakattatnának, ez egészen minden kétség
 nélkül le-nyomná a' másikat. A' melly képtelen do-
 lognak láttzik talám sokak előtt, de ez onnan vagyon,
 hogy az Emberi természetnek tulajdonsága szerint, csak
 leg-kisebb fájdalom és keserőség illeszen bennünket,
 oda vagyon egyfőiben a' jóknak mellyekkel addig él-
 tünk minden emlékezete, és csak egy kevés ideig kós-
 tólt kedvetlenség-is már igen hozzúnak láttzik, mivel
 az ellensége a' mi természetünknek: a' jókat pedig
 bár hozzás ideig szakadatlanul éltünk légyen azokkal
 fámában nem szoktuk venni. Mi lehet jobb és kívána-
 totságabb akárkié is e' világi életben, mint a' jó Szív,
 vagy a' jó lelki esméret, a' jó egészség, és a' jó Bará-
 tok; de még-is úgy látjuk, hogy ezen három dolgok,
 a' mellyek leg-főbb kút-fejei a' mi világi boldogsá-
 gunknak nagyobbára igen kevésre betsültetnek, ha
 csak azok mellet gazdagság, bőség, tisztesség, méltó-
 ság, szép termet, és a' szerentsének még több javai
 nem találtnak.

Az Halál meg-vallom keserves, de nem annyira
 önnön magában, mint sőt inkább az Embereknek a'
 Társaságban egymással való szoros egyben kötteté-
 sek-

fekre nézve. Mi lehet t. i. keserveesebb annál, a' mi az Embernek Szívét éles tör módjára mélyebben által járja és meg-sebesítettse, mint a' midőn az egymáshoz tökéletes fível vífeltetett és a' fzeretnek arany lán-tzával egymással leg-őzorsabban egyben kötöttet Házafok az által egymástól végképen el-fakasztatnak? Mi lehet fájdalmasabb mint midőn a' Szüléknek ölelgető karjaik közzül kedves Gyermekük, a' kikben volt az ő életeknek egy kiváltképen való gyönyörűsége, hirtelen ki-ragadtatnak, vagy pedig amazoknak elébb való el-költözések által ezek gyámoltalan árvaságra hagyattatnak? Mi lehet sérelmesebb annál, mint a' midőn azok, a' kik egymásnak fíves barátjai valának, a' kiknek Szívek mintegy egyben ragadott vala, az Halál által egymástól el-választatnak? Mi lehet őzomorubb, mint a' midőn az alsóbb Rendek jó Elöl-já-roiktól, a' Szólgák jó Uraktól 's Afőzonyoktól, és a' fűköiködők jól-tévő Patronuszaiktól 's jó akaróiktól meg-főzttatnak?

De hogy ha immár mind ezen *Connexiókat* félre tévén, az Halált csak mi magunkra nézve gondoljuk, a' melly által t. i. mi a' világnak ezen alávalo fegeletetskéjéből, ennek más fokkal ditsőfségesebb Tartománnyában, ezen fok kedvetlenségekkel terheltetett gyarłoságból a' valóságos bődogságra, ezen bajvivásnak, küfködésnek és gyakoroltatásnak Oskolájából, a' tökéletes életre és nyugalomra által vitettetünk. Kitsoda tagadhatja, hogy ezen tekintetben az Halálnak meg-gondolása, inkább kívánatos mint sem rettenetes lehet akármely jozanon gondolkozó Embér előtt?

Kép-

Képzeljétek csak úgy ti Sz. H. ezen roppant félelően ki-terjedett Világot, a' melly a' Földön kívül, a' Napot, Holdat és a' Tsillagoknak minden seregeit magában foglalja, és a' mellynek nagyságához képest ez az egész Föld csak olyan mint egy kisdudorotska vagy mint egy semmi. Képzeljétek mondom ezen egész Világot úgy, mint egyetlen egy Orzágot, a' mellynek minden részei, még a' mellyek a' töllünk látható Tsillagokon-is túl leg-távolabb vagynak mi töllünk, egymással és a' mi Földünkkel is egyben vagynak köttetve, és a' mellynek a' Tsillagokban, avagy csak a' Planetákban lévő minden Tartományai-is nem különben mint a' Földnek kereksege, külömb külömb, és azok között nállunknál kétség nélkül fok nemesebb és tökéletefebb Lakosokkal meg-vagynak ültetve. Képzeljétek mind ezeket együtt úgy, mint egyetlen egy leg-főbb Urnak jószágát és birodalmát, a' ki annak külömbb külömbb részeiben a' maga véghetetlen böltsesége férént külömböző oeconomiát folytat ugyan, de azt mindenütt mint főbb tzeljára az okosággal felruházott Teremtett állatoknak böltdogságára intézi. El-merem mondani, hogy még az Emberek' haláloknak el-rendelésében-is ki-tettző ISTENi böltseségnek néniü néniü nyomait sokkal jobban és könnyebben által láthatjátok. Valamint fíntén t. i. egy Földes Ur a' maga jószágának egy helyységéből bizonyos Embe-reit annak más Helységében által plántálja, a' midőn azt jobbnak látja; avagy inkább valamint egy földi Monárcha félelően ki-terjedett Birodalmának egy Tartományából Coloniákat küld a' máfikban, a' midőn azt az

Or-

Országoknak és a' Lakosoknak java kívánja; nem különben ez egész Világnak Ura e' Földön lévő okos teremtetéseit nagyobb tökéletességre kívánván emelni, azokat e' Földről lafsanként Országának ahhoz illendő más Tartományában fálítja. A' melly hasonlatosságban meg-vallom én örömeft, hogy nem kevés különbség-is találtatik; mert a' kik a' menyei Hazában által költöznek, azoknak az úti költségre és úti bagaflára nintsen épen semmi fűkségek, sőt a' magok természeteknek-is azon részét, a' melly a' Földből vétettetett, és a' mellynek rzélja tsak e' Földi élet vólt, hogy annál könnyebben útozhassanak, mint hasonlatlan terhet itten el-hagyják és a' Földnek vízfza aján-dékozzák.

Mi légyen pedig a' véghetetlen ISTENi böltsességnek rzélja abban, hogy innen az örállásnak és vitézkedésnek helyéről a' nyugodalomnak helyére, elébb el-fóllítja egyiket mint a' másikat, elébb gyakorra az Ifjakat mint az életnek terhével meg-elégedett Öregeket, elébb a' zöldellő erejekben lévő tanátsos és fólglálatra temett Férjfiakat, mint más fok gyámóltalan és másoknak-is terhekre élő boldogtalanokat, azt ugyan vi'sgálhatja akárki-is, de tökéletesen tsak az értheti által, a' ki a' Termézet folyásának egész rendét, és még tsak a' leg-kifsebb változásoknak-is a' Teremtő leg-főbb rzéljával való egyben köttettetéseknek módját jól tudja és egyzeriben el-láthatja. Elég ha azt tudjuk, hogy mind ezek-is nem mástol, hanem ön-nön magának a' Termézet Urának bölts akaratjától függenek, a' mellynek tsak az eddig való tapasztalások-

ban-is szép példáját látjuk. Meg-jegyezték t. i. azt azok, a' kik a' meg-hóltakat sok helyeken már jó időtől fogva igen szorgalmasan fámában vették, hogy közönségesen több Fiu mint Léány Gyermekek születnek erre a' Világra ugyan azon egy idő alatt; de mindazáltal a' míg ezek annyira nevedednének, hogy a' páros életre alkalmatosok lehetnének, az az a' míg életeknek mintegy 18-dik Eftendejét elérnék, az halál által szintén egyenlő fámra hozattatnak, úgy hogy szintén annyi házaságra alkalmatos Férjfi Ifjak, mint Léányok találtafsanak. Meg-jegyzésre méltó itten még az-is, hogy ugyan annyi fámu meg-hóltak között, ugyan azon egy idejü Emberek majd mindenkor egyenlő fámával találtatnak. A' mellyekből kitsoda nem láthatja, hogy még az Embereknek halálokban-is őlly' bizonyos rend vagyon, a' melly nem mástól, hanem csak a' mindenekre vigyázható Fő Böltséfségtől fáz-mazhatik.

Szintén azzal hízeltedém vala magamnak Sz. H. hogy e' Világ' folyásában, és közelebből az emberi változando rövid életnek bizonytalan végében tündöklő véghetetlen ISTENi böltséfség' némü némü Sugárainak ti elötökben valo terjeftésével meg-nyugtatam a' ti elméteket, a' midön ezen fómoru gyáffal bé-vonatott Theatrum felé fordítván fêmeimet, újabb nehézség támada elmémben, és úgy látfik mint-ha fêmeitekből nézném-ki hogy ugyan az nyughatatlankodtatja a' ti Szíveteket. Hogy ha t. i. immár a' ti elméteket ezen mostani fómoruságunknak tzéljára, e' Világi változando életből ama' fokkal ditsőségesebb és

és állandóbb boldog életre által föllittatott b. e. Méltóságos Uri Férjfiúra, Méltóságos Liber Báro ALVINTZI GÁBOR Ur ö Nagyságára fordítjátok, el-hízem hogy, mint nem tsak a' maga Méltóságos Uri Kedves Házának boldogítására, hanem hazánk javának-is fok tekintetekben való elő mozditására, úgy fíntén a' maga főlgálatjában lévő Embereinek és Jószágainak bölts igazgatására és a' fűkségben 's nyomoruságban lévőknek vigasztalására termett, 's azon végekre meg-kiván-tató ajándékokkal nem kevés mértékben fel-ékesített, és fokkal hozzabb időre méltó Uri Férjfiúnak tölletek lett végső el-költözését valoban fájlaljátok.

Hogy ha t. i. immár elsőben-is, úgy terjesztjük ezen Méltóságos Uri Férjfiat a' mi fzemünk eleiben-mint Hazafiat, az ő Fejedelméhez buzgó igaz hívséget, és az ő Hazája köz javának és boldogságának előmozditására törekedő álhatatos igyekezetet ő benne nyilván fel-találhatjuk. Hogyha az ő Méltóságos Uri Házában bé-lépünk és ottan fzemléljük ötet, nem egyebet látunk ő benne, hanem egy tökéletes Szívű, tsalfaság nélkül való és az ő Szívének Kedves Párját, mint fzeleinek fénnjét féltő igaz Házas társat; a' kivel együtt való életének minden napjai sőt minden fzezpillantásai, oh melly igen kívánatos tsendefséggel, és minden vízfza vonásoktól igen távol járó egyefséggel folyának! Az ő tselédjei között pedig mint igen fzogalmatos, minden dolgaira Argusi fzemekkel vigyázó és a' jó rendet kíváltképen fzerető Ur, magát olly' moderatioval és olly' bölts okofsággal viseli vala, hogy azoktól közönségesen egyaránt tiszteltetik és fzerette-tik vala.

Hogyha továbbá akár a' magával egy Rendben 's Méltóságban helyheztetett különös jó Barátnak és jó akaróinak társaságában, akár pedig közönségesen akár-melly Hazafi Társai között való maga viseletét vizsgáljuk; ezt tette vala ő ebben a' részben a' maga élete Regulájának, hogy nintsen vezedelmesebb és utálatosabb, mint a' fínes barátság, a' mely hízelkedéssel tsalfasággal és tsapodársággal vagyon egyben köttetve, nintsen egy átkozottabb és mérgesebb pestife az emberi Társaságnak, mint a' fínmutatással együtt járó felebaráti fzeretet, a' mely-is a' kinek fívében fézket vert, az fémbe mindeneknek fész fót ad, fémbe tsokolja 's majd tsak nem ölében hordozni láttatik felebarátjait, és azokhoz magát mint egy Angyal úgy viseli; hátok megé pedig alattomban meg-tsufolja és mint valamelly mérges állat meg-mardosza azokat, 's tsak akkor tézen jól, tsak akkor fészgál másoknak, a' midön abból önön magának valamelly ki-tettzö hafnot, nyereséget, vagy pedig mások előtt való ditséretet, hírt, és nevet reménylhet. Az hounan-is oh melly igen távol járt az ő fíve a' Politicusoknak nevével ditselkedő némelly Embereknek amaz esméretes *maximajoktól*; *Simula dissimula quoties occasio poscit*. Tettesd mások előtt tennen magadat, valamikor az idő és az alkalmatosság úgy hozza magával; a' te fívednek belső állását és indulatját ne mutasd-ki igazán mások előtt. t. i. ő az ígazat a' mint magában érzette akárkinek-is fémében bátron ki-mondotta, és senkinek-is neim hízelkedik vala.

Hogyha ennek felette a' maga Jófágaiban a' maga Emberei között fémleljük ötet, egy olyan fozgal-

galmatos, és a' maga dolgainak folytatásában böltsen előre el-nézö, és minden dolgait jó rendel ahöz képest igazgató ferény Gazdát találunk ö benne, a' ki ebben-is a' rendes mértéket meg-tartotta, és magát a' Világi gondoknak rabjává épen nem tette vála, a' ki a' jó rendet a' mint maga minden dolgaiban fzerette, úgy fíntén alatta lévő Embereit-is annak meg-tartására minden tyrannusi keménység és kegyetlenség nélkül okossággal kötelezte, a' ki az erőszakot, igazságtalanságot és tsalfaságot fívéből urálta 's gyűlölte 's kinek kinek érdemlett jutalmát ki-főlgáltatta.

Hogyha végezetre a' mások segittségek nélkül fűkölködök feregében késérjük ötet, ezek között-is bizonyyságot téfnek arról az ö tselekedetei mi előttünk, hogy a' midön a' fűkségben lévőeknek fel-segállésekre a' maga kezeit gyakorta ki-nyújtotta, azt nem olly' tzállal és móddal tselekedte, hogy a' Világ előtt látatsék és ditsértefsék, és közönségesen valamikor a' bajban fűkségben és nyomoruságban lévőket tanátsával, javaival és azoknak ügyökben mások előtt való fő-főllásával elő segéllette, azt nem a' ditsőfségnek, nagy hírnek, vagy nyereségnek vadáfzásából, hanem fívének tífza indulatjából mívelte.

Oh vallyon nem hozzú idökre méltó lett volna é tehát, ezen mind Uri Kedves Házára, mind Hazájára, mind alatta lévő főlgaira, mind pedig a' fűkségben és nyomoruságban lévőkre nézve illy' betses és kívánatos Uri Férjfiú! De tsak ezt kell itten már minékünk mondanunk ama' nagy Apostollal: Oh ISTEN' tudománnyanak és böltséfségének méllységes gazdag-

sága, melly igen meg-tudhatatlanok az ő ítéletei, és mely igen végére mehetetlenek az ő útai! Vallyon mondhatja-e a' teremtetett állat a' maga Teremtőjének, miért tselekezed ezt vagy amazt? a' kinek t. i. ebben is minden bizonnyal igen bölts és minden hiba nélkül való tzeljai vagynak, de a' mellyek tsak ama' jövendő bódlog életben fognak mi előttünk bővebben is ki-nyilatkozni és világosságra hozattatni.

Kitsoda volt légyen pedig ezen meg-bódlogult Méltóságos Uri Férjfiú az ő Uri Nemzettségére és Hazánk' közjavára élt igen esméretes, 's a' Virtúfokkal egyben kötterett nagy érdemekkel fénylett Eleire nézve, azt ti mindnyájan nem kétlem igen jól tudjátok. A' mi pedig az ő Világi életének leg-fővebb és nevezetesebb változásait illeti; e' földi életnek theatrumára bé-lépven ezen mostan folyo Seculumnak 34-dik Eftendejében, minekutánna Méltóságos Uri édes Szü-léinek körülötte való szorgalmatoskodások által különös gondofsággal neveltetett, és a' N. Enyedi Nemes Reformátum Collegiumban a' maga tanulását ditséretesen végezte volna: életének zöldellő idejét Felséges Királyának 's Hazájának a' virézlő Rendek között való szolgálatjára ajánlotta vala, az holott-is az alsóbb grádusokon jó maga viselete által tsak hamar általmenvén Kapitányságra emeltetett vala; de annakutánna mind Nehai Méltóságos édes A'fzony Annjához tartozo igaz fiúi indulatja, mind pedig egyéb környül állásai elméjét arra határozták vala; hogy magát a' Polgári tsendesebb állapotra és Jószágainak kormányozására fordítaná, a' mellyben való fáradszhatatlan szorgal-

galmatoskodásai között a' magános életnek unalmait tapasztalván, az Házaságnak arany lántzával önnön magához kötelezte az Özvegyek' Seregében már most másod ízben bé-lépett Méltóságos R. Sz. B. Gróf SZEKI TELEKI KATA Afzöny ö Nagyságát, a' kivel együtt tizenkét Éztendőknek el-folyások alatt arany idokhoz hasonló kívánatos és igen kellemetes tsendességgel folyó napokat élven mind a' maga Uri kedves Házának ékeztetésében, mind Hazája javának munkálódásában való buzgóságát mindenekkel nyilván tapasztaltatta, a' mellyet a' többek között mind a' N. ENYEDI N. Reformatum Collegiumban, mind pedig ugyan azon névről nevezetett Ven. Tractusban folytatott *Inspector* Curatori Hivatalának fáradhatatlan főzorgalmatossággal való folytatásában meg-bizonyított vala. De óh Világi életünk' árnyékhoz hasonló mulandósága! a' mostan folyo Honapnak 6-dik Napján, hat napokig tartott igen sullyos nyavalyája után, világi életének 54-dik Éztendejében e' világi változandó életből által költöztetek az örökkévalóságra mint sokkal jobb és ditsőségesebb állapotra.

A' melly főmoru történet melly igen hathatóson meg-sebhetre légyen a' Te Szívedet, óh méllyen meg-keferedett Méltóságos Gróf Afzöny, ezen tölünk hirtelen el-repült Méltóságos Uri Férjfiúnak életében igen kedves Párja, és mostan óh fájdalom, gyázbán és bánatban merült Uri Özvegye! sokkal hathatóbban érzed azt a' te Szívedben mint sem én azt elő be-zélhetném. Bizony mennél drágább és soha-is vízfő nem nyerhető kintsünktől kellezik minékünk

meg-

meg-válnunk, annál nagyobb természet szerént a' mi szívünknek-is azután sohajtozo fájdalma és keferüése. Oh melly igen kedvesek, kellemetesek valának pedig azon villámás módjára sebessen el-tűnt napok, a' mellyeket ezen hozzád tökéletes szívvel viseltetett Néhai Uri Kedves Férjednek társaságában töltöttél-el! Oh melly kívánt tsendességgel folyának-le azon kevés Eftendők, a' mellyek alatt szívédnek ezen tsalfaság nélkül való igaz Párjával élhettél vala! Oh vajha, jól tudom ez a' Te foházkodásod; még fokára haladott volna ezen reménytelen tölle lett végső el-válásodnak fomeru orája! És vallyon hól találjak én már mostan elég hathatós gyógyító orvosságot méllyen bé-hatott sebeidnek orvoslására? Hól találjak elegendő vigasztaló erőtséget el-bádjadott Szívednek meg-újítására? minden bizonnyal nem egyébűtt, hanem tsak egyedül az ISTENnek, a' mi életünk mindennémű változásaiban munkás végheterlen böltsefségének és határt nem esmérő jóságának vóltaképen való meg-fontolásában. Azon Fő Böltsefség a' ki eddig a' Te életednek egész folyását böltsen kormányozta, nem hágy-el ennekútána-is Tégedet, főt inkább mint leg-röbbső jó úgy igazgatja minden Te dolgaidat, hogy még a' keferü történetek-is, mind ez életben mind pedig főképen ez élet után lejendő valóságos bódogságodra főlgáljanak. És ugyan ez vala jól tudom Néhai meg-bóldogúlt Uri Kedves Férjednek-is irántad buzgó kívánsága, és ha lehetséges vólna, hogy ez életre vízfőa jövén, az ő áldásait ki-terjeszthetné még egyfőer Te réád, minden kétség nélkül e' vólna az ő Szívének ohajtása: hogy

az egyedül bölts egyedül hatalmas és igen kegyelmes ISTEN takargatja továbbra is a' maga gondvifelésének fárnyai alatt a' te életedet, és adja-meg mind azt a' mi leg-jóbb ebben az életben, és jövődöben adjon tökéletes örömet az örökkévalóságban.

Nevezetesen Te veled egyben kaptsolván a' Te Szívednek egyetlen egy kiváltképen való örömet és gyönyörüségét e' világi életben, Méltóságos Ifju Gróf Kis RHEDEI RHEDEI ÁDÁM Urfit, a' ki immár nemes elméjének igen szép ajándékaival egyesített példára méltó ferény foglalatossága által az Oskoláknak alsobb és felsőbb Rendeken ditséretes előmenetellel által menván, jó reménységet mutat jövődöre Hazánknak önnön maga felől; és a' kit a' Te meg-bóldogult Uri Kedves Férjed mint édes Atya úgy tartott, úgy-is az ISTENnek bölts tettzése nem lévén az, hogy magának Magzatokat adjon, és a' kihez minden neveltetésének igazgatásában, mind egyéb környül-álló dolgaiban, büntelenül valóságos igaz Atyai indulatját esmérte; mostan-is ha szólhatna Atyai áldásával borsátaná-ki ötet e' Világnak az Ifjak után lefelkedő fok intselkedésekkel tellyes piatzára, és ezt kívánná, hogy az ISTENi Felség legyen ő néki vezér-lője minden ő dolgaiban, és minden vezedelmek ellen hatalmas oltalmazója. Tenéked pedig oh igaz édes Anyai indulatot viselő Méltóságos Gróf Afzony az ő benne való örömdöt nevelje büntelenül nagyobbra, és tégye állandová hozzú ideiglen.

Ide foglalhatom én méltán az ő életének még igen gyenge virágjában Méltóságos édes Szülének ö

lek-

lekből árvaságra el-maradt jeles kis Gróf KORDA GYÖRGY Urfiatskát-is, a' kit az ő Méltóságos édes Azzony Anyja, világi életének féléhez való közeli-tését érezvén, mint Szívének leg-féltőbb kintsét, a' ti Szívetekre és Lelketekre kötött vala. Melly igen kedves gyönyörűsége vala ezen fépen nevededő kis-ded plántátska a' Te meg-bóldogult Néhai Uri kedves Férjednek, úgy nézi vala ezt-is a' maga Házában mint a' maga tulajdon gyermekét, és az ő állapotjának el-rendelésében oh melly igen buzgó indulattal fogal-matoskodik vala! mostan immár az Isteni bölts gond-vifelés alatt Tenéked ajánlja ennek gondját leg-köze-lebről, kívánván fívének tizta indulatjából, hogy az Egeknek Ura vigyázzon kegyelmesen ő reája, és fel-nevelvén a' böltsességben és az ISTENI félelemben té-gye nagygyá ötet, hogy légyen Méltóságos Uri Fami-liájának félefen ki-ágazott oázisa, Hazánknek egy kü-lönös drága ékecsége.

Mindnyájan végezetre valakik ezen meg-bóldo-gult Méltóságos Uri Férjfiuval a' Várség, barátság és akárminémü közelebb vagy távolabb való köteletség által egyben foglaltatva valátok, és valakik mostan e' gyázós halotti Hyülekezetben ezen utolsó tiztefesség-tételnek helyén meg-jelenni nem sajnállottátok, ti magatok az ő életében hozzárok valósággal és tselekedettel meg-mutatott jó indulatit sokkal bővebb mértékben tapasztaltátok, mintsem hogy én az ő képeben elő alván elő befélférném a' zokat, annakokáért az előbe adott igen bölts és helyes s a' követésre közönségesen igen méltó Rendelés zerént el-mellöz-vén mind ezeket, csak ezt az egyet ajánlom utoljára tinétek: Légyen áldott az ő emlékezete ti közöttetek minden időben.

EL-MONDÁM.

GY Á S Z O S
SIR-HALOMNAK
OSZLOPA

MELYET
N É H A I L. B Á R O
B O R B E R E K I

ALVINTZI
G Á B O R

Ur ő Nagysága, mint különös igen Gratiofus Patronus-
sának és hajdoni Kedves TANITVÁNYÁNAK áldott
emlékezetére, és utolsó Tiszteletére emelt, tsekély
Kesérgő Versekkel, hideg Hamvait siratván

S Z A B O S Á M U E L

Nagy-falusi M. L. T. és a' Szilágyi Vr. Tr. O. No-
tariúsa 1788-ban 5. Novembr. Sz. András
Havának 5-dik Napján.

ПРЕДСТАВЛЕНА

ПОСЛАНИЕ КЪ СЛАВНОМУ

ПОСЛАНИЮ КЪ СЛАВНОМУ

ПОСЛАНИЮ КЪ СЛАВНОМУ

ПОСЛАНИЮ КЪ СЛАВНОМУ

ПОСЛАНИЮ КЪ СЛАВНОМУ

ПОСЛАНИЮ КЪ СЛАВНОМУ

ПОСЛАНИЮ КЪ СЛАВНОМУ

С В О В

У Г Л И Л И

В О В В Е К И

Д Е Н У Г В У О

М Е Г А Е Л

О С Т Г О В

С И В Н Г О И В К

С О У С Т О С

A Bölts femes elme az idő folytára
 Vigyáz 's abban történt dolgok mivoltára,
 Mikor a' zerentse derült Nap fényével
 Ugy bíztatja magát kívánt reményével
 De ha láttya forsát fetét árnyékával
 Nem hág-fel magafsan Icarus szárnyával
 Mu'sám Te-is tekints e' gyászos időre,
 Balra fordult forsát ved jobban kérdőre
 Pórt hintvén fejedre gyászban kell öltözni
 Ideje most síro fémekkel könyvezni.
Melpomene tégye félre *czitheráját*,
 Ne fogja kezében *Thalia* Hárfáját
 Rendelt ideje van Ég alatt mindennek
 Meg-áll akarátja ama' Nagy ISTENnek.
 Félelmes az idő félelemben járunk,
 Rémülésben lévén semmi jót nem várunk
 A' nagy változás közt bódul minden elme
 Sok búsult Szíveknek nagyon bús sérelme
 Mert a' bűn nagy gonoszt Hazánkban okozott,
 A' régi jó idő rozsfabra változott,
 Homályban borulván víg kedvünk Napjai
 Sírnak ama' Lelki Sionnak Papjai.
Biblis köny-hullással ortzáját áztattya
Niobe Holtait jajgatva sirattya.
 O! Magyar Sionnak Te-is Dífes Népe
 A' ki valál jeles virtusoknak képe
 Im mostan jutottál olly idő forsára
 Hogy vezély árja közt keseregő mint Mára.
 Hazánk környékében Márs fegyvere villag,
 Ellenség' Tábora olly' féamos mint Tsillag.

E' nagy dühösségnek ki álhat ellene,
 Most ama' Mennyei segítség kellene.
 Ha a' közben vetett Bűn hátra nem verné
 Várt javát siralmas Hazánk még el-nyerné.
 Nagy a' vezély rajrunk O! Sion Királya!
 Szél-vezék közt lévén mint Tengeri Gálya
 Mélység más mélységet kiált fejünk felett,
 Hirdet a' kedvetlen hír, zomort Telet
 Hazánknak környékét belől hogyha nézzük
 Igaz ítéllettel sorsunkat intézzük
 Itt-is mint Rámában tsak írás hallatik
 Hová tovább dolgunk alább állittatik.
 Változván az idő minket-is változtat
 Nem reménlett vezélyt 's bánatot okoztat
 Mert a' hív Gyámolok mellőlünk ki-dülnek
 E' miatt sok fívek bánatban merülnek
 Nints' a' Lelki Siont ki hiven segittse
 'S annak romlott várát két kézzel épittse
 Nints tápláló Dajka Obed és Abdiás
 ISTEN' Háza ügyét segéltő Jósias
 Áron rendén lévő Leviták és Papok
 Bánkódnak, mert gyászban borult kedves Napok
 Kefergő Verfeket Mu'sám Te-is írhattz,
 Hazánknak egy ki-dült Nagy Oflopán sirhattz,
 Mert Uri nagy Heros lef' matériája
 Siralmas versünknek intézett Példája
 Báró ALVINTZI Ur véletlen halála
 Kit a' haragos nyíl hirtelen találta
 O! fájdalom hajdon kedves tanítványom
 Kinek Sir-halmára bús könyvemet hányom
 A' kit

A' kit öriz vala hív kezem páltzája,
 A' Pórban le-veré a' Halál kazája.
 Három Atyafiak egy vérből valának
 ÁDÁM, JOSEF, GABOR, a' Bölts Minervának
 Edgyütt Tanítványi: de már most csak egy Ág
 Zöldellik, hiréről kit esmér e' Világ,
 ALVINTZI JOSEPH Ur, a' ki Máts mezején
 Hartzolván ditséret halmának retején
 Nyert szerentséjének repül szárnyaival,
 Győzedelmes lévén vitéz karjaival
Generálíságot jeles érdemevel
 Nyervén most tündöklék szép Híre nevével.
 ÁDÁM Prága mellett a' hartzon el-esett
 Kit Ifjú korában Márs kardja le-nyesett.
 Ezek egy Fő Vezér nagy vitéz Atyától
 Ki idegen Földnek fir-halom hantjától
 El-temettettvén, hajdon fázalmazának
 Egy pár jeles Urfi, 's árván maradának,
 ALVINTZI MIHÁLY Ur ez: és Obestere
 Gyulai Seregnek Vitéz Fő Embere,
 Olof Ország földét, minthogy sokszor mérte,
 Mántua környékén Halál végét érte.
 MIHÁLYnak volt GÁBOR nagyobbik Testvére
 Kit terjedt hiréről Hazánk jól esmére,
 Mása lévén ama' Tudós nagy Cátonak,
 Bölts ezefségével a' híres Plátonak,
 Nyervén érdemével Tanács Uraságót
 Felséges Udvarnál hírt nevet Jószágót.
 ALLVINTZI GÁBORnak egy magva Gyermeke
 Gróf GYULAJ KATÁnak kintse és Remeke

Ugyan

Ugyan Gábor vala: a' kit most firatunk
 O! jaj! el-hibázék czélunk 's akaratunk,
 Az ALLVINTZI Jusnak tsak egy örökösse
 Léven, reménységét nints' már kihez kösse
 Mint hogy az egy fikra el-alutt 's fogyatott
 Az örökség másra jutott és hagyatott,
 Csudáld ember tündér szerentse folyását!
 Melly tsalárd utakon forgattya fogását
 A' ki ennek jutott felsőbb kerekére
 Fel-hágván bódogság arany fín hegyére
 A' most a' fetétség völgyében alatt jár,
 Bóldog fel-támadást a' porban térvén vár
 Nintsen e' világnak olyan betses kintse
 Mellyet irigy zemmel *Eatum* ne tekintse
 Hól van Craesus Király temérdek kintisével
 Julius, Pompejus, fel-nőtt szerentsével
 Világ bíró Sándor a' hodolt világgal
 Most egy fetét bóltban vagynak zorultsággal
 Báró ALLVINTZI Ur illy' esett Példája
 Mély keferüségnek fívben zárt summája
 A' ki fénylik vala fel-emelt hírében
 Mint Phaeton fen járt a' Nap fekerében
 Icarus módjára ki-terjedt szárnyával,
 Répülvén magafsan szerentsés Sorsával
 Dolgaiban kiyánt szerentse követte
 Utát tekervénnyel balra nem fővette
 Nyájas Barátsága lévén mindenekhez
 Ki-terjedt szerelme sok Uri rendekhez
 Az emberség útát követvén mérézen
 Terített a'ftala vólt mindennek kézen

Tíztes Társaságnak egy Remek munkája

Jó Hazafiának válaztott Példája

Kedveséggel éltet tetézte a' virtus

A' mellyel ékesült mint zöldellő Myrtus,

Gazdag sáfár vala itt e' földi Kintsen

Minden vólt: de már az élők között nintsen

Mársnak-is tsatázo véres mezejére

Ki-állott vólt, 's válalt feredéft fejére

De ísmét bé-fállott nyugalma fézkében

Jus feredéft réája maradt örökében,

Itt-is a' Ceresnek 'sendült gabonáját

Mettzetre böséggel töltvén tsüre táját.

A' föllő-rökének termett gyümölsévé

Élt, 's mások-is éltek jó téteménnyével

Hires Tudományok kies hely fézkének

Curátora lévén Ifjuság Rendének

Mellyet N. Enyeden BETHLEN GÁBOR fundált

Bólts. Atya Fiával vezérlett 's jól formált

Áron és Leviták Rendeit táplálta

A' Joseph Házának romlását sajnálta

Buzgon törekedvén azon volt hogy leljen

Hellyet Udvarában, és fellyebb emellyen,

A' ki fent Papságot fel-válalt magára

Hogy gondot viseljen az ISTEN nyájára

El-is érte ebben el-intézett tzélját

Hitével meg-gyözvén e' Világ fortélyát,

Vagynak-is példái hív Gráciájának

A' kik jó-tétével éltek Udvarának,

Elméjét Hymennek Páros életére

Fordítván, találta kívánt feredtsére

Gróff TELEKI KATA Azzony ő Nagysága
 Lön Páros éltének illatos virága.
 Kit Ifjuságában sok bú keserített
 Gyázos Özvegységben szerentse meritett,
 Tsak egy Uri Magzat a' mellyel tenyészett,
 Örömenek napja hamar el-enyészett,
 Gróff RHEDEI ÁDÁM Urfi, a' ki még él
 Kiben az Anyai szív most örömet lél
 O! egek hadjátok az egy fizikrátskáját
 Fénleni életben gyúlt világotskáját.
 Második Hymennek nem lévén gyümöltse,
 Sem nyíllai mellyel a' Tegzét bé-töltse,
 Nem ékesülhetett zöld ág olajjával,
 Aftala, 's reménlett ISTEN áldásával;
 Mert a' Mindenható Méhét ha bé-zárja,
 Az Anya magzatját így hijában várja,
 O! fájdalom ekkor minden takarvánnya
 Az Argus Gazdának más kéznek 'sákmánnya
 Itt-is zöld ág nélkül egy elő-fa ki-dült,
 Terjedése iránt a' reménység meg-hült,
 Mert többől ki-vágott fának Csemetéje
 Nem tsirázik 's nem nő apro zemetskéje.
 Köfíklától fajzott szív melly nem fajnállya
 Az illetén romlátt fánván, nem tsudállya,
 Titkosok de fentek ISTENnek útai
 Nagy Böltsefségének olly' méljek kutai
 Hogy a' véges elme ki nem meritheri
 Titkait czéljának észre nem veheti
 Mikor nagy özlopot vág-ki fejféjével
 Gyökereftől faggat hatalmas kezével,

Buzdult haragjának nem lévén határa
 Ezért Nagy Házoknak esik olly' nagy kára
 Ez a' fív térítő tanuság' vezéje
 A' bünről meg-győző ISTENnek ereje
 Füleket tsendítő 's olly' serkentő *Ora*
 Hogy ki kí dolgait forditstsa várt jóra
 Ez Uri *Herosnak* véletlen halála
 Sok fívet keferit ó jaj hogy el-vála.
 Sír méltán az egész Uri háza tája
 Nem lévén Fő Gyámol és femes Gazdája;
 Mint Tengeri Hajó mellynek nints' Vezére,
 Juttatik Charibdis mélység örvénnyére.
 Vagy a' vezedelmes Scilla féljel hánnya
 És hajo-töréssel sok kárait bánnya:
 Illy fíralmas forsa lön ez Uri Háznak,
 Melly felett bánatnak habjai tsatáznak,
 Szépen fénylett Ege bús homállyban borult,
 Az öröm vigasság belölle ki-fzorult,
 Sír és gyászban borult Gróff TELEKI KATA,
 Mert ama' sebes tör fívéen által hata,
 Sok bújjának fellyebb nevededik árja,
 Hogy nints' maga mellett Kedves Élte Párja
 Mint Gerlitze Társát el-veztvén keresi
 Széllyel jár busongva nyög fűntelen lefi
 Száraz ágra tálván sohol nem nyughatik
 Mint magános árva éjjel sem alhaik.
 El-esvén Fejének ékes Koronája
 Jaj az özvegységnek majd minden órája!
 De a' Teremtővel Ember perelhet-é?
 A' Főbb erősségen hát erőt vehet-é?

Sár edény formáját miért hántórgatja,
 Ha formálojának ez az akaratja,
 A' Mennyei erőt meg-kell hát esmérni,
 Utait tsudálván ő hozzá kell térni
 A' szív erősítő orvosság élelme
 Békecséges türés 's Sz. Lélek' kegyelme
 Nem első történet ISTEN akaratja,
 Ki világ' tengellyét fent kezén forgattya.
 Második Árvaság éltedet próbállya,
 Gróff RHEDEI ÁDÁM Ur! ezt fajnállya
 Á' ki még Ifju! forsodat fzeleli,
 Azt bús Fellegekben borultnak íteli,
 Mint meg-fzedett föllő a' füret el-múlván
 Ugy maradé víg napod homályban borulván
 Fáknek Levelei sárgulván gyengülnek
 Őzi harmat után fok rézre terülnek,
 Egy kis fzeletskének fuvása le-veri
 Fájától mezőzére másfelé tekeri
 Így van az árvának forsa e' világon
 Ingadoz 's alig áll mint Levél az ágon,
 Légy hív 's tökéletes ISTEN veled lézen,
 Nagyra fel-emelvén karjaira vézen,
 Tsak az Urnak Nevét segítségül hívjad,
 'S e' vezett világnak mérgét bé-ne fívjad,
 Özvegy Ur Anyádnak féltöbb fzele fénnye,
 Lehettz bús Házának építő Reménye.
 Leg-közelebb való Attyafia 's Vére,
 Kit kedves Bátyjának mind eddig esmére,
 GÉNERAL ALLVINTZI JOSEF Ur! csudállya,
 Hogy magát egyedül hagyatni találja;

Az a' ki tsendefen lakott honnyájában
 Nem forgott most Mársnak tüzes tsatájában
 Im véletlen olyan mérges sebet kapott
 Hogy nem láthat többé igen fénylő Napot;
 O! ha az egeknek örök rendelése,
 Tenéked kedvezvén, lenne kiméllése
 Drága életednek: hogy tovább hitedben
 Terjedvén nagy Vezér lehess Nemzetedben,
 Vitézek sorsa-is fűg tsak egy fűr-fálon
 Egy véres tsataban véletlen halálon
 Által esvén tűnik minden reménysége,
 Mikor még nem vélné lez éltének vége.
 Az ALVINTZI Névnek benned virágzása
 Vagyon, még egyedül fénlő fen állása,
 ISTEN drága élted fárnya alá rejtse
 Hogy halál lest vetett töriben ne ejtse,
 A' rút irigységnek keserítő mérge
 Ne ártson hitednek rágalmazó férgé.
 Minthogy Virtus Arany halmára emele,
 Fújjon Vitorlára fzerentsének fzele,
 Fő Uri Méltóság az Anyai Ágon
 Gróff GYULAI JO'SEF Ur kit e' Világon,
 Sok kísértet tüze gyakorta próbála,
 Jajos éler fulya keményen rostála,
 Uri vérségének most is tsonkulását
 Sajnállya fzeleli gyáfban borulását,
 Szép az Atyafiak közt az egyenefség,
 Mint az olaj kenet olyan a' békefség
 De ha valamelly réz ezekben hibázik,
 Akkor a' fzeretet gyengülvén el-ázik,

Ollykor lef a' Halál közben vetett Biro,
 Igaz sententziát két Peresnek író,
 A' feledékenység álló Tengerében
 Vessük a' hibákat ennek mélységében,
 Légyen a' fzeretet és jó emlékezet
 Állandó mind végig és meg-gyökerezett;
 Vajha az egeknek kegyes tettzéséből
 E' Grófi Ház tovább ISTEN' kegyelméből
 Terjedvén maradjon nyert fzerentséjének
 Tündöklő hírében vitéz elejének
 Gróff TELEKI ÁDÁM Ur Téged' esmére
 Hiv. Attyafiának minthogy vagy Testvére
 Özvegy Hitefsének; igaz fzeveséged
 El-nem felejtethi egyenes Hívséged.
 Tízta fzereteted volt hozzá próbálva
 Minden kétfzinségnek fennyétől el-válva,
 Uri Személyedtől azért el-válása
 Nehéz mint hiv Szívtől hiv Szív szakadása.
 Minthogy az ISTENi Kegyelem fel-emelt
 Jeles Virtulidrol a' Világ ki-femelt
 Fő Tíztséged légyen fzerentsés mindenben
 Minthogy bizodalma veted az ISTENben
 Tégye feméllyedet Jósephel kedvesé,
 Dolgaid fojását mindenben nyertessé.
 Hogy míg igazgató Kormány lef kezédben
 Ne legyen tsonkulás érdemlett Tíztedben;
 ISTENi Kegyelem tízta böltsefséggel
 Fel-ruhazván mefze látó efzefséggel
 Minthogy Kegyeséggel együtt a' Böltsefség,
 Vagyon egyben kötve melly drága nyereség,

E' nyert Tálentummal ély Ditsőségére
 ISTENnek, 's Hazának fel-építésére.
 Most kétségben függő Hazádnak javára,
 Szolgály, Nemzetednek ohajtott hafnára
 Igaz Barátságna arany-fál kötelét
 A' Párkák el-mettrék egy hív szívnek felét,
 Nagy Csorbáját ejtven Uri Társaságnak,
 Szíveket újjitto Tíztes Nyájasságnak.
 Fájlván hogy köztök ALLVINTZI Ur nintsen.
 'S nyajas befedeket elejekbe hintsen.
 Szíves Barátságát tehát említsétek
 Hív Szív Táblájára Képét feíztsétek;
 Miglen a' Mennyei Polgár Társaságban
 Vele együtt léztek örök mulattságban.
 ENYED Környékében fok zent Gyülekezet,
 Mellyeknek javára buzgon igyekezett
 Itt az Áron Rendin lévő zent Papság-is
 És az közönséges Tíztes Társaság-is
 Hív Curátorságát méltán emlegetik
 Jó-tétét hálálván 's áldván jelengetik
 Erdelyi Megyéknek Igazgató Feje
 És Fő Tíztelendő Püspök Ur! ideje
 Most vagyon, hogy kegyes jó-tétét hálálja,
 El- vált Patronufsát fájlalva fajnállja.
 Ily' hív kegyes szívet ritkán lehet lelmi
 A' ki mást köz-jóra kívánnyon emelni;
 De az UR Hazában a' ki erős Bátya,
 Annak adatratik idvefség Palástya.
 O! már el-távozott Uri Fő Meltóság!
 Még fizetetlen van hátra egy adofság,

Egy

Egy régi hív Szolgád Könyves fennel lesi,
 Hogy miként tisztelle Urát azt keresi,
 Minthogy Gráciádat el nem felejtheti
 Végső Tisztelét most neked teheti,
 Pompéjusnak régen egy meg-hitt Szolgáját
 Meg-égett Hamvának látván Vég Pompáját
 Arra buzdítá fel Urához hívsége,
 Hogy azt kiáltaná hevült zivélsége,
 Engedjétek kérlek hogy égett hamvának
 Tégyen Tiszteléseget Szolgá is Urának
 Én-is hülk Testednek hamvát takarítom
 Nyugvo ágy-Házában tisztelvén örítom,
 Könyves fenneimet Sír-halmodra vetvén,
 Höl fel-támadásig lekezel el-temetvén.
 Siratja Doctora kedves tanítványát,
 Látván el-enyészve élte Szivárványát
 E' gyászos Versékekkel Sír-Halmod Tisztelém
 Emlekezetedre Özlopul emelem
 Kegyes Gráciádat Szívemben el-rejtvén,
 Köny-hullatásimat Te utánnad ejtven
 A' Mennyei Doctor J-E'S-US Szent Ölében
 Végyen és nyugtasson Ábrahám keblében
 Pállyádat e' Földön már híven meg-futván
 Menyben Fő Böltéség Kút-Fejéhez jutván
 Ott a' tökélleres Tudomány' Kút-Feje
 És a' Kegyelemnek Arany-fáll veszteje
 Ollyan böltésé téznek hogy nem csak homályban
 Lás és tudhatsz mindent világos Kristályban
 Az ártatlanságban élő Angyalokkal
 Dirsérd ISTENedet örökké azokkal,
 Én már által adlak a' Főbb Tanítónak
 Dirső Országában, a' Mindenharónak

V É G E

Egy régi hív Szolgád Könyves fennel lesi,
 Hogy miként tisztelte Urát azt keresi,
 Minthogy Gráciádat el nem felejtheti
 Végső Tisztelést most néked teheti,
 Pompéjusként régen egy meg-hitt Szolgáját
 Meg-égett Hamvának látván Vég Pompáját
 Arra buzdítá fel Urához hívsége,
 Hogy azt kiáltaná hevült zivérsége,
 Engedjétek kérlek hogy égett hamvának
 Tégyen Tisztelést Szolgá is Urának
 Én-is hül Testednek hamvát takarítom
 Nyugvo ágy-Házában tisztelvén örítom,
 Könyves fenneimet Sír-halmodra vetvén,
 Höl fel-támadásig leszek el-temetvén.
 Siratja Doctora kedves tanítványát,
 Látván el-enyészve élte Szívárványát
 E' gyászos Versékkel Sír-Halmod Tisztelém
 Emlékezetedre Özlöpel emelem
 Kegyes Gráciádat Szívemben el-rejtvén,
 Köny-hullatásimat Te utánnad ejtven
 A' Mennyei Doctor J-É-S-US Szent Ölében
 Végyen és nyugtasson Ábrahám keblében
 Pállyádat e' Földön már híven meg-futván
 Menyben Fő Böltsétség Kút-Fejéhez jutván
 Ott a' tökélleres Tudomány' Kút-Feje
 És a' Kegyelemnek Arany-fáll veséje
 Ollyan böltsé téznek hogy nem csak homályban
 Lás és tudhais mindent világos Kristályban
 Az ártatlanságban élő Angyalokkal
 Dirsérd ISTENedet örökké azokkal
 Én már által adlak a' Főbb Tanítónak
 Dirső Országában, a' Mindenharónak

V É G E

